

PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada. Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

LIAUDIES BALSAS V

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

Nr. 685

PENKTADIENIS, LAPKRIČIO (NOVEMBER) 24, 1944, TORONTO, ONTARIO

METAI XII

FRANCIJOS PIRMOJI ARMIA PRIE REINO J.A.V. SEPTINTOJI ISLAISVINO SARBURGA

RAUDONOJI ARMIA ATAKUOJA ČEKOSLOVAKIJOJ IR VENGRIJOJ

PARYŽIUS. — Francijos Pirmoji armija pralaužė vokiečių frontą Belfort sektoriuje ir smarkiai pasivėrė pirmyn. Ji dabar jau prie pat Reino upės ir kaunasi Mulhauso mieste.

Sis francūzų laimėjimas yra labai reikšmingas tuo, kad Francija yra tik prisikėlus, o jos jėgos jau skaudžius smūgius kerta savo priešams.

Amerikiečių Septintoji armija užėmė Sarburgą ir distūmė iki Strasburgo, esančio prie pat Reino upės. Tokiu būdu, vokiečių jėgos Vosges kalnų srityje yra supamos.

Amerikiečių Trečioji armija veržiasi linkui Sarbrakeno, o Devintoji armija linkui Kelno (Colognė).

Britų Antroji armija taiko į Duselordą.

Vienu žodžiu sakant, veikia visas vakarinis frontas ofensyvoj.

Generalas Eisenhower išsireiškė, kad jeigu mes norime laimėti tokią taiką, kokios norime, tai reikia kovoti visu įtūžimu. Jis taipgi pareikalavo daugiau kariuomenės ir reikmenų.

Vokiečiai skundžiasi, kad Raudonoji Armija puola juos Čekoslovakijoje, Vengrijoje ir Latvijoje.

Nuo lapkričio 8 dienos, Raudonoji Armija suėmė Vengrijos fronte 11,920 prūsų.

Latvijoje yra atkiršta 30 vokiečių divizijų arba apie 450,000 vyrų. Jie su Vokietija gali susisiekti tikta vandeniui. Diena po dienos yra laukiama baisaus Dunkirkio tenai. Kada Raudonoji Armija smogs jiems galutiną smūgį, tai bus blogiau, negu buvo Stalingrade.

Susirinko Seimas Išrišimui Krizio

OTTAWA. — Čia susirinko seimas arba parlamentas specialiam reikalui — išrišimui krizio, kuris iškilo sąryšyje su Kanados jėgų sustiprinimo klausimu.

Vyriausybė šioj sesijoje išduos nuodngnų raportą, kaip Kanados armija užjūryje stovi ir kokiais keliais galima ją sustiprinti. Tuomet bus sprendžiama, ar vyriausybės linija tinkama, ar ne. Jeigu konservatyvių reikalavimai ras pritarimo, tai veikiausiai bus einama prie rinkimų.

LONDON. — Be to, kad kelios armijos puola nacius visam vakariniame fronte, dar tūkstančiai sąjungininkų orlaivių puola nacių miestus ir jų koncentracijos punktus.

Britų premjeras Vinstonas Čiorčilis ir francūzų vadas generolas De Gaulle maršuoja priešakyje demonstracijos Paryžiuje. Francūzai labai

Draugystė Geriau Negu Sutartys, Sako Gordon

TORONTO. — "Aš manau, kad jūs liečiate ką tai tokią, kas gali būti stipresnė jėga dėl taikos palaikymo, negu visos pasirašytos sutartys," pareiškė Donald Gordon, kainų ir prekybos tarybos pirmininkas, kalbėdamas nuo federalės vyriausybės, masiniame Kanados-Sovietų draugiskumo kongreso mitinge Maple Leaf Gardens, peraitį sekmadienį. Jis karštai užgyrė kongreso pastangas suartinti Kanadą ir Sovietų Sąjungą ir pareiškė, kad kiekvieno kanadiečio pareiga remti jas. Mitinge dalyvavo virš 10,000 žmonių. Christ. Science Monitor korespondentas E. Stevens, kaip svarbiausias kalbėtojas, nurodė, kad tie, kurie baugina žmones Sovietų Sąjunga, yra būsimo karo organizatoriai ir kurstytojai.

Mitingą sveikino Kanados premjeras Mackenzie King, Kanados ambasadorius Maskvoj Dana Wilgros ir kiti. Sovietų ambasadorius G. Zarubin, dalyvaudamas asmeniškai, pareiškė, kad Sovietų žmonės šitą kongresą ir mitingą skaitys kaip ženklą didėjančio Kanados žmonių draugiskumo linkui Sovietų Sąjungos. Jis taipgi nurodė, kad ta draugystė yra cementuojama ne tik žodžiais, bet ir krauju karo laukuse.

Karo korespondentas E.

Stevens pabrėžiančiai nurodė, kad pranešimai apie vokiečių žiaurumus nėra perdėti Sunku tikėti, bet tiesa. Jis lankėsi visoj eilėj miestų ir matė žudynių žymes. "Jis matė žmonių dusinimo vežimus, deginimo pečius ir kitus nacių "moksliskus" prietaisus žmonėms žudyti. Jo nuomone, Kanada ir Jungtinės Valstijos niekad nedasileis iki to, kad vėl šitų kraštų santykiai su Sovietų Sąjunga būtų tokie, kokie buvo pirm šito karo.

Buvo Tikrai 8,000 Mokyklų, o Dabar Yra Jau 170,000

TORONTO. — Per du šimtus metų Rusija įsteigė tik 8,025 pradines ir vidurines mokyklas, nurodė Sergejus Kudriavcevas, pirmas Sovietų ambasados sekretorius, Kanados-Sovietų Draugiskumo Kongrese.

Prasidedant šiam karui, vien Rusų Federatyvė Respublika turėjo 111,100 pradinių ir vidurinių mokyklų, kurias lankė 21,400,000 mokinių. O visa Sovietų Sąjunga turėjo jau 170,000 tokių mokyklų su 32,000,000 mokinių. 1913 metais mokslui buvo paskirta 182,000,000 rublių. Ji 1941 metais buvo paskirta 26,000,000,000 rublių.

ČIANGKAIŠKAS PAKEITĖ MINISTERI

CUNKING. — Generalas Čiangkaiškas tarybė apsigynimo ministrų, generolų Ho Jing-Cing kuris buvo labai griežtas komunistų vadovaujant armijų priešais. Padaryti ir kiti pakeitimai vyriausybėj. Tačiau manoma, kad jie tik gražu neuztektini patikėjimui Kinijos situacijos.

SUOMIAI PASIYRĖ NAUJĄ PREMIERĄ

HELSINKIS. — Sudarytas naujas Suomijos ministerių kabinetas su Juho Pasikivi priešakyje.

Juho Pasikivi skaitomas simpatišku Sovietų Sąjungai, kadangi jis kaip tuometinis premjeras, vadovavo Suomijos delegacijai, kuri pasirašė sutartį su SSRS 1940 metais.

40,000 VALSTIEČIŲ JAU GAVO ŽEMES

LONDON. — Maskvos radijas pranešė, kad jau 40,000 Lenkijos valstiečių išlaisvintoj teritorijoje gavo žemes.

Jau 88 nuosimėčiai išdalinti numatytos žemės išdalinta bežemiams ir mažžemiams.

Belgijoj Reiškiasi Rimti Neramumai

MASKVA. — Belgijos vyriausybės švelnus atsinešimas linkui nacių bendradarbių, o tuo pačiu laiku didelis užsispyrimas nuginkluoti partizanų judėjimą, išaukė neramumus Belgijoje.

Rezignavo iš kabineto trys ministrai, atstovaujant komunistus ir pasipriešinimo judėjimą. Tuo pačiu kartu vyksta demonstracijos prieš Belgijos premjerą. Bruselyje demonstracijos dalyvavo 15,000 žmonių.

Belgai reikalauja, kad Perlotu vyriausybė rezignuotų.

500 KANADIEČIŲ 5 METAI UZJŪRY

OTTAWA. — Naujas apsigynimo ministeris generolas McNaughton patvarkė, kad tie kanadiečiai, kurie išbuvė užjūryje nuo pat karo pradžios, būtų paleisti atostogoms ant Kalėdų.

Iš užjūrio praneša, kad arti 500 kanadiečių jau 5 metai užjūryje ir jie bus paleisti atostogoms.

Jiems bus duota teisė išbūti Kanadoj 30 dienų. Kelionė j abu galu nesiskaitys.

PARYŽIUS. — Francijoje pasilikę dar arti 40,000 vokiečių, kurie persirengę civiliais drabužiais ir su vietinių fašisų pagalba sabatažuoja sąjungininkų pastangas.

Sis žemlapis parodo Raudonosios Armijos - vokiečių frontą Balkanuose. Vokiečiai

kaujasi atkakliai, bet žingsnis po žingsnio jie stumiami atgal. Vėlesni praeisimai sa-

ko, kad Raudonoji Armija eina šonu Budapesto ir grumojama jam apsupimu.

Marijos Melnikaitės Tėvas Gavo Laišką Nuo Prezidento Kalinino

Rašo P. Petrovičius

VILNIUS (Per Maskvą). — Lapkričio 7 diena, laike apvaikščiojimo didžiosios Sovietų Sąjungos šventės, Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo pirmininkas Justas Paleckis įteikė vyriausybės dovanas Lietuvos partizanams, geriausiems Lietuvos žmonių sąsiužiams ir dukterims, kurie tamsiaisiais okupacijos laikais parodė savo ištikimybę Sovietų šaliai savo ryžtinga kovą prieš vokiečius įsiveržėlius.

Ceremonijose dalyvavo M. Gedvilas, Lietuvos respublikos liaudies komisarų tarybos pirmininkas, ir kiti vyriausybės ir visuomenės organizacijų atstovai.

Marijai Melnikaitėi, bebaimėi partizanei, kurią vokiečiai mirtinai užkankino, Sovietų Didvyrės titulas buvo suteiktas pomirtiniai. Jos tėvas, Juozas Melnikaitis, gavo laišką nuo SSRS Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo pirmininko M. Kalinino. Savo laiške Sovietų vyriausybės galva rašo:

"Jūsų dukčė, kuri atidavė savo gyvybę už savo kraštą, užstarnavo amžinai garbė."

Lenino ordiną gavo du partizanų judėjimo vadai, Šumauskas, vadas Šiaurinės srities, kurioj veikė ir Pergalės, Žalgirio, Mickevičiaus, Žemaitės ir kiti garsieji partizanų būriai, ir Žamonas, pietinių grupių vadas, į kurių tarpą įėjo ir Vilnius,

Už Tėvynę, Margirio ir kiti būriai, tiek pat garsūs savo darbais. Taipgi buvo apdovanoti Afontija, rusas, ir Moncumskas, lietuvis, partizanų judėjimo vadai Trakų srityje. Jie abu dirbo kartu pirm karo, kovojo kartu prieš priešą ir dabar vėl dirba kartu atstatyme išlaisvintos Sovietų Lietuvos.

Patriotinio karo pirmos klasės ordinu apdovanotas Miceika, Vilniaus distrikto partizanų komandierius. Jo partizanų būrys įėjo į Lietuvos sostinę kartu su Raudonoja Armija. Raudonosios Žvaigždės ordinu apdovanotas Urbanavičius, jaunas partizanas, kuris vadovavo Kosto Kilinausko būriui ir asmeniškai nuvertė kelis tužinus vokiečių traukinių. Daktaro Kalmanavičiaus būrys apdovanotas gero pasižymėjimo ordinu.

Lietuvos SSR Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo pirmininkas Justas Paleckis pasveikino partizanus už jų pasižymėjimus ir linkėjo jiems sveikatos, išreikšdamas pasitikėjimą, kad buvę partizanai loš vadovaujančią rolę ir budavojime naujo gyvenimo Sovietų Lietuvoje.

Šumauskas, šiaurinių grupių vadas, kalbėjo apdovanojimų partizanų vardu. "Vyriausybė," sakė jis, "suteikė mums didelį kreditą už mūsų pastangas dėl išlaisvinimo gimtojo krašto. Mes prisiekiame Sovietų vyriausybei ir žmonėms, kad mes darysime viską, ką tik galė-

sime, kad pagreitinti galutiną pergalę ant prieš. Taipgi mes atiduosime visą savo energiją dėl atstatymo mūsų tėvynės Lietuvos. Mes kovojame su didžiojo Stalino vardu už savo lūpą. Po jo vadovybės laimėsime galutiną pergalę ir padarysime Lietuva laimingą kraštą."

REIKIA 50,000 KRAUJO AUKOTOJŲ

TORONTO. — Ontarijos Raudonasis Kryžius ves vajų nuo lapkričio 20 iki gruodžio pirmo už gaviną 50,000 kraujo aukotojų Ontarijoj, kaip praneša Russell T. Kelly, Ontarijos Raudonojo Kryžiaus prezidentas.

Kraujo plazmos sutaupos nuolatos mažėja, o tuo tarpu aukotojų skaičius ne tik neauga, bet dar puola, nurodė jis.

Suimta Nelaisvėn Jau 691,989 Nacių

LONDON. — Nuo D-Dienos vakariniame fronte suimta 691,989 priešų kareiviai.

Kanados Pirmoji armija suėmė 95,132, britų Antroji armija — 94,794, Francijos partizanai ir britų ir kanadiečių jėgos — 22,000, Francijos Pirmoji armija — 57,939, keturios amerikiečių armijos — 424,118.

Daugiausia suėmė amerikiečių Pirmoji armija — 200,138.

Liaudies Balsas

VIRNINTELIS KANADOS LIETUVIU LAIKRASTIS, LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS, ISEINA SYKI I SAVAITE

Prenumeratos Kaina: Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje mėnams \$3.00; pusei metų \$1.50. Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75. Atskira kopija 6 centai

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C., Box 1013, Toronto, Ontario, Canada. ASMENINIAI KREIPKITES: 150 CLAREMONT ST., TORONTO

Printed by Eveready Printers, Ltd., 78 Wellington St., Toronto.

TIKRIJI LIETUVOS PATRIJOTAI PASILIKO LIETUVOJ IR DIRBA

Smetonacių spauda rėkia, kad Lietuvos žmonės bėgo, kas tik išgalėjo, kai Raudonoji Armija artinosi. O kurie nespėjo išbėgti, tai tuos bolševikai nužudė. Bet tai yra briaunus melas. Bėgo tikrai saujelė išdavikų, padėjusių vokiečiams smaugti Lietuvos žmones. Tikrieji patrijotai pasiliko, jeigu tik kaip nors išsigelbėjo nuo vokiečių deportacijų.

Geriausiais tiems makleriams atsakymas yra Kipro Petrauskio pareiškimas spaudos korespondentams ir Lietuvos rašytojams: "Aš visuomet aukojau visas savo jėgas ir talentą savo motinai Lietuvai ir savo tautai. Dabar, baigdamas savo gyvenimo dienas, aš vėl tarnausiu savo žmonei, kaip artistas ir pilietis." Geresnio Lietuvos mylėtojo negali būti, kaip Kipras Petrauskas. Na, ar gi jis buvo sušaudytas už tą meilę? Tuo tarpu smetonaciai pakartotinai rėkia, kad bolševikai šaudė visus, kurie tik myli Lietuvą.

Tokie patrijotai, kaip Kipras Petrauskas, nebėgo. O tokių patrijotų yra dešimtys tūkstančių. Jie metėsi į darbą atgavimui Lietuvos. Jie atstato sugriautus namus, mokyklas, akademijas ir muziejus. Jie stoji į darbą mokytojais, profesoriais, artistais ir kitokiais švietėjais. Jie griežtai leisti lietuvišką literatūrą ir t.t.

Tikro Lietuvos išeivio, tikro tėvynės mylėtojo, pareiga ištiesti ranką tiems, kurie stoji į darbą atstatyti sugriautą Lietuvą, užgydyti nacių padarytas žaizdas Lietuvos žmonių gyvenime.

Kas liečia Kanados lietuvius, 95 nuosimčiai taip ir daro. Nuo karo pradžios iki šiam laikui jie sudėjo virš \$20,000 Lietuvos kovotojams ir jos žmonėms remti. Turint mintyje, kad Kanadoj lietuvių yra nuo 7,000 iki 10,000, tai labai graži suma.

DAR APIE ZOMBIŲ KLAUSIMĄ

Rekrutuotų karių siuntimo užjūrį klausimas virsta svarbiausiu konservatyvų ginklu prieš valdžią. Bet visuomenė labai suklystų, jeigu ji tikėtų konservatyvams, ką jie sako tuo klausimu. Štai keletas faktų, kuriuos kiekvienas turi žinoti.

Nuo to laiko, kaip buvo įvesta mobilizacija, buvo pašaukti 150,000 vyrų. Dabar yra tik 60,000. Reikia, daugiau negu pusė iš pašauktų paskui perėjo į aktyvią tarnybą. Iš esančių, tik 8,000 užtektinai išlavinti ir gali būti panaudoti sustiprinimui Kanados jėgų užjūryje. Iki likusių bus tinkami užjūriui, veikiausiai naciai bus jau nugalėti.

Dabar kitas medalio šonas. Iš 4,588,520 kanadiečių, dalyvavusių plebiscite, 1,643,006 balsavo prieš, kitaip sakant, prieš konskripciją. Prieš balsavo ne vien Kvebeko provincijojej Ontarijoj, kur daugiausiai spūda konservatyvai, prieš balsavo 235,350.

Tai gi, įvedimas konskripcijos buvo labai sveikas žygis. Pirmiausiai, rekrutai paliuosavo savanorius del užjūrinės armijos, paimdami saugoti Kanados pakraščius. Be to, iš to skaičiaus didesnė pusė perėjo į aktyvią armiją. Del to vyriausybė ir nesinaudojo tomis teisėmis, kurias jai suteikė plebiscitas.

Be to, iškilus sutvirtinimų reikalui, atsisotja klausimas, ar verta siųsti tuos 8,000 užjūrį, išeinant prieš tuos, kurie balsavo prieš, ar ne. Konservatyvai šaukia, kad nereikia patysiti. Vyriausybė laikosi kitos nuomonės. Kurie teisingesni?

Mums atrodo, kad vidurys galėtų būti geresnis. Tie 8,000 tūkstančiai pasvaros nepadarys. Bet jų pasiuntimas gali duoti blogas pasekmes. Kvebeko žmones galima su tomi nustumti pas aršiusius nacionalistus ir su tomi padėti laimėti reakcionieriams. Tuomet būtų atliktas biauirus pasitarnavimas visiems kariams, nes sugrįžę rastų namie tokią valdžią, prieš kokias jie kraują liejo užjūryje.

Namuose esančių šventa pareiga ne tik sutvirtinimus pasiųsti, bet ir ateiti užtikrinti del jų, kurie sugrįž. Konservatyvai to nepaiso. Jiems svarbu tik sumušti valdžią. Jie nenori, kad būtų įvestos tinkamos reformos ir tokiu būdu užtikrintas geresnis gyvenimas veteranams.

AMERIKA DUODA PAVYZDĮ

Toronto Daily Star, rašydamas apie rinkimus Amerikoj, nurodo, kad demokratijos šalininkai laimėjo už tai, jog mokėjo bendrai veikti. Jeigu ne darbininkų ir demokratų vienybė, tai republikonai būtų veikiausiai laimėję.

Star taip pat nurodo, kad CIO iniciatyva įsteigtas Politinio Veikimo Komitetas buvo vyriausias demokratijos šalininkų laimėjimo faktorius.

Kanados žmonėms irgi tiktai toks kelias. Bet esame toli nuo to. Tiesa, mūsų unijų kongresai irgi diskutavo apie Politinio Veikimo Komitetus, bet dar toli gražu nuo to, kad tie komitetai galėtų sulošti Hilmano vadovauto komiteto rolę. Ypač kuomet vienas iš mūsų komitetų patekęs į CCF rankas.

Beje, CCF spauda sako, kad jeigu Cjangkaišektas nesu-si vienys su komunistų vadovaujamomis jėgomis, tai Kinijai bus sunku atsilaikyti. Bet apsiukę visom keturiom spardosi nuo koalicijos su liberalais namie. O be tolios koalicijos bus sunku apgalėti atžagareivius.

Si mergina demonstruoja, per mėtus, jeigu jūs surūko-kiek cigarečių jūs surūkote te po tris pakelius į dieną.

Ivairiais Klausimais

Valstybės Vairo Užgriebimas Tampa Svarbiausiu Punctu

Karas dar neišloštas ir dar daug kraujo bus pralietas iki jis bus išloštas, o in-trygdes del užgriebimo valstybės vairo šiandien tapo svarbiausiu punctu Kanados gyvenime.

Konservatyviški sluogsniai, sėkdamai savo bendraminčių republikonų anoj pusėj rubežiaus pėdomis, pradėjo taip atkakliai pulti savo oponentus, kad jau rezultatai matyti. Vyriausybė atsidūrė krizyje ir galima tikėtis, kad krizis prives kraštą prie rinkimų.

Atžagareiviai gautų skaudų smūgį, jeigu liberalai, DPP ir CFF parlamento nariai palaikytų vyriausybės nusistatymą rekrutų arba "zombių" klausimu. Bet sunku tikėtis, kad CCF palaikytų liberalus, kadangi jie skaito liberalus didesniu pavojumi negu konservatyvus.

Jeigu šalis būtų įblokuota rinkimų kampaniją dabar, tai nukentėtų ne kas kitas, kaip mūsų šalies kariškos pastangos ir žmonių vienybė. Rinkimų metu tauta būna taršoma, erzinama, pykdoma politikierių atakomis. Jungtinių Valstijų rinkimai labai gerą to pavyzdį davė.

Liberalų valdžiai, reikia pasakyti, suorganizavo Kanados kariškas pastangas labai gražiai, nežūrint visų trūkumų. Jeigu būtų buvę valdžioj konservatyvai, tai trūkumų skaičius būtų buvęs keletuopai didesnis. Bet dabar atžagareiviai nori sudaryti tą vyriausybę, nustatyti prieš ją žmones.

Liberalų valdžia parodė pirmus žingsnius del Kanados pokarinio gyvenimo su-tvarkymo. Jau visą eilę gerų įstatymų išleido. Tuo tarpu atžagareiviai nori sugriauti ją pačioj jos darbo pradžioj.

Jeigu krizis nebus nugalėtas, tai mes mesimės į rinkiminių kovų kaip tik tuo metu, kada pergalės valanda artinsis. Kada kitos tautos džiaugsis, tai mūsų krašto žmonės imsis už plaukų rinkiminių kampanijoj.

Amerikiečiai labai puikiai pasielgė. Jie atmetė republikonus ir kitokius "geradėjus." O pavadė valstybės vairo tiems, kurie iki šiol jį puikiai vairavo, kad jie užbaigtų darbą. Kanados žmo-

nes taip pat negali kitaip pasielgti. Atžagareiviai turi būti atmeti.

Tiesa, Kanadoj padėtis kiek skirtingesnė. Čia yra galimybė išrinkti ir pažangių žmonių, kurie sustiprintų Kanadose demokratinį progresą linijū sviesesnio rytojau. Bet yra pavojus, kad didelis pažangiųjų sluogsnis susiskaldymas nepasitarnautų atžagareiviams.

Maino Kari Kasmēt

Torontoj yra žmonių, kurie maino savo kailį kas met arba kas sezona, pagal reikalą.

Tie žmonės ilgą laiką vadinosi "Draugija už Individualų Laisvę" (Prieš Valstybinį Socializmą). Kada buvo atžagareiviams pavojus, kad miesto valdybą gali išrinkti jiems priešingus asmenis, tai ta organizacija buvo pasivadinus: "Eik Balsuoti Komitetu." Tuomet jis šaukė visus balsuoti, nurodinėdamas, kad Torontui kyla didelis pavojus iš CCF ir komunistų.

Dabar tas komitetas vadinas: "Balsuotojų Informacijų Biuras." Jis giriasi galįs suteikti informaciją apie bile kandjdatą. Žinoma, jo in-

ŠYPSENOS

Kariška Apysaka

"Kaip užsivadina jūsų nauja knyga?" "Mano žmona ir aš." "Reikia, dar viena kariška apysaka."

Proga Išvykti

Ponia: — Aš noriu geros virėjos vykimui su manim vasarnamj. Raštinnikas (Samdy mo biure): — Panele Džions, ar mes turime ką nors iš norinčių praleisti keletą dienu provincijoj?

Keistas Stikiukas

Žmona: — Na, ir kur tu dabar taip pasigerei? Kada tau bus galas smirsti tose alinėse? Vyras: — Alinėj aš niekad nepasigieriu. Aš buvau užėjęs pas draugą. Jis turi toki stikiuką, kuris tiesiog stebėnkingas. Užtenka išgerti vieną kitą ir...

K. Petrauskas Smagus, Kad Lietuva Išvaduota

Rašo N. Petronaitis

Kipras Petrauskas, gerai žinomas lietuvių operos dainininkas, sugrįžo į Kauną iš savo buveinės Telsių apskrityje. Tas apskritis neseniai atvaduota nuo vokiečių.

Kalbėdamas apie trejus metus, kuriuos jis praleido vokiečių okupacijoj, artistas K. Petrauskas pasakė: "Šiandien mano širdis pilna džiaugsmo. Aš drauge su saviškiais džiaugiuosi, kad Sovietų kariuomenė nugalėjo vokiečių banditus, kurie norėjo pavergti mūsų tėvynę. Aš esu senas žmogus, bet tą dieną, kada pamaciau rusų kariuovį savo ūkyje, aš vėl jaučiausi jaunais.

"Vargu begalėčiau jums apskaičiuoti visus paniekimus, kuriuos aš iškenčiau, kaip artistas ir lietuvis.

"1941 m. pabaigoje vokiečiai atėmė mano ūkį, kurį man buvo padovanoję mano

formacijos tokios, kad nauda iš to tiktai atžagareiviams.

Šitie žmonės yra niekas kitas, kaip stambųjų finansierių propagandistai. Jų tikslas pastoti kelią liudžiai, kuri nori išrinkti į valdvietes sąžiningus, gero trokštančius žmones.

Atžagareiviai numato, kad liberalai, CCF ir DPP bendromis pastangomis gali įvesti daug reformų, kada karas pasibaigs. Už tai jie nori, kad į valdvietes būtų sukisti jų šalininkai, nes tenai jie gali lengviau kovoti prieš reformas.

Drew valdžia Ontarijoj yra geras pavyzdys, kaip atžagareiviai gali pastoti reformas kelią, kada jie laiko valdžią savo rankose.

Toronto miesto valdybos rinkimai jau arti. Kiekvieno turinio teis balsuoti pareiga užsitikrinti, ar jis randasi ant balsuotojų sąrašo. Tai nesunkus darbas, bet labai svarbus. Reikia dabar kovoti balsais. Jeigu mes nekovosime balsais, tai paskui bus sunku ir reiks galėtis.

Atmušė Didelės Jėgas

Iškeltas faktas, kad Jungtinėse Valstijose didžiūmą didlapių kontroliuoja republikonai. Radijo stotys taip pat didžiūmąj republikonų rankose. Laikie rinkiminių kampanijos, buvo nemažai tokių miestų, kur nei vieno didlapiu nebuvo demokratų pusėj. Bet demokratai laimėjo.

Kodel demokratai laimėjo? Už tai, kad už juos kalbėjo Ruzvelto atlikti geri darbai, kurie daugiau pasakė, negu visi laikraščiai ir republikonų pusėj. Republikonų laikraščiai galėjo tiktai šmeižtais ir raudonai baubu pasigirti.

Prie demokratų laimėjimo reikia pridėti ir darbininkų judėjimą ir jo spaudą. Darbininkai milžiniškoj didžiūmoj palaikė demokratų ir darbovosi už juos. Darbininkiška spauda smarkiai kovojė už demokratų.

Tai gi, pažangos ir demokratijos jėgos atrėmė didelės atžagareivių jėgas.

Beje, kas gi atsitiko su socialistais, kurie stadi Norman Thomas į prezidentus? Nieko apie jį neteko girdėti nei per radiją, nei spaudoj. Atrodo, kad socialistai labai prastai pasirodė, kad niekas nei neužsimena.

Tai kas atsitinka su socialistais, kada jie iškrypsta iš vėžių.

tautiečiai. Kauno operoje, kur aš tęsiau savo darbą, man buvo mokama 100 markių algos per mėnesį. Tų pinigų, suprantama, neužteko pragyventi. Parūpinti savo šeimaj duonos, aš turėjau parduoti savo auksinį laikrodėj, vedybų žiedą ir kitus vertingus daiktus.

"Dainuoti koncerte bet kur man pirmiau visuomet būdavo smagu. Tačiau, kada man teko eiti ant pagrindų, prieš kuriuos sėdėjo vokiečiai, — kurie užpuolė mano kraštą, kurie plėšė mano tautą, kurie privertė mane, lietuvių operos artistą, dainuoti už vokiečias markes, — tai mano širdis liepsnojo jūžimu prieš juos. Bet aš žinojau, jog ateis valanda, kada aš vėl dainuosiu savo gimtojo Kauno teatre, kada aš vėl dainuosiu savo žmonei.

"Po Sovietų pergalės ties Stalingradu, vokiečiai valdininkai pradėjo į savo tarnybą traukti lietuvių inteligentiją. Pernai metais jie "duoniai" sugrąžino man ūkį, kurį jie apiplėšė.

"Pirmosiomis spalio mėnesio dienomis šiemet, kada Sovietų artilerijos griausmai jau pasiekė mūsų ausis, tuo laikų vieno vokiečių junginio štabas turėjo savo centrą mano name. Vokiečių oficiali mėgino man įkalbėti, kad sykiu su jų armija vyčiau į Vokietiją, pas gongsterius, kurie plėšė mano šalį, o dabar jau buvo priversti bėgti! Laimė, kad vokiečiai turėjo taip greitai bėgti į savo faterlandą, jog nieko daugiau nespėjo sugalvoti. Tatai išgelbėjo mane nuo ištempimo į Vokietiją per prievartą.

"Tą rytą, kada pamaciau Sovietų kariuovį savo kieme, aš žinojau, jog vokiečiai jau niekuomet nesugrįš, praėjus tiems trejiems balsiems metams.

Antrą dieną po atvadavimo ūkiu, kuriame Kipras Petrauskas gyvena, jį aplankė lietuvių rašytojai, Antanas Venclova, Lietuvos Aukščiausios Tarybos atstovas, Marcinkevičius ir Cvirka. Jie pasakė Petrauskui, kaip jo laukia Lietuvos žmonės ir lietuviški Raudonosios Armijos pulkai kariai ir kad jie myli jį dabar lygiai, kaip ir pirmiau. Į tai Kipras Petrauskas, giliai susijaudinęs, atsakė:

"Aš visuomet aukojau visas savo jėgas ir talentą savo motinai Lietuvai ir savo tautai. Dabar, baigdamas savo gyvenimo dienas, aš vėl tarnausiu savo žmonei, kaip artistas ir pilietis."

DARBAVOSI DEL PASKOLOS BONŲ

WINNIPEG. — Antinilerinio komiteto pastangomis, čia buvo surengtas susirinkimas lapkričio 5 dieną del pirmo bonų.

Prie progos buvo rodoma filma, kuri perstatė Amerikos jėgų kovas su japonais. Po filmos pasakė kalbą kariuovis, neseniai sugrįžęs iš užjūrio. Jis nusivietė, kodėl svarbu pirkti paskolos bonus.

Winnipegiečiai nupirko karo bonų už \$1,450.

V. Mačukonis

MONTREAL. — Spalio 27 d. L. B. laidoj, skelbiant Lietuvos atvadavimo paminėjimo aukotojų sąrašą, buvo paskelbta, kad E. Balčiūnas aukavo \$10.00. Turi būti Anicetas Balčiūnas.

J. L.

J. Y.

Pastabos

Spauda daro visokius spėliojimus, kur Hitleris dingio, kad jis nekalbėjo laike nacių puoš sukaktuvių.

Vieni spėja, kad Hitleris neteko proto, kiti sako, kad jis buvo sunkiai sužeistas laike bombos sprogiemo jo ofise. Kiti mano, kad jo gyvybė nebėra.

Kaip ten nebūtų, bet Hitlerio nesirodymas rodo, kad nacių tarpe ne viskas tvarkoj.

Matydami savo galą, ne vienas iš jų neteks ir proto ir nusižudys.

Svedija, matydama, kad naciai prakiša, irgi pradėjo griežčiau kalbėti.

Vyriausybė įsakius visiem nacių agentam išsinešti.

Vienas stambus suomis, įtartas dirbant nacių naudai, irgi turi išsinešti.

Man atrodo, kad ateis laikas, kada švedai išvargs ir iš Lietuvos subėgusius Hitlerio draugus.

Kada suomiai kariavo su Raudonąja Armija, tai Naujienos ir kiti tokie plauko laikraščiai prirašė labai daug apie suomius, kartais padarydami juos tiesiog supermenais.

Be to, kada tie patys suomiai miša nacius, nei vienu žodeliu nebeprisimena.

Dabar ir suomiai jau "nekošer."

Atžagareiviai Amerikojė gavo didelį smūgį laike prezidentinių rinkimų. Jų "raudonas baubas" nieko jiems nepagalbėjo.

Į rinkimų pasekmes žiūrint, tai republikonai praktiškai labiau, negu 1940 metais.

Be to, jie iš to nepasimokė. Tūlas Kaltenborn, nubėgęs į Italiją, sušuko, kad visa Europa dreba nuo komunizmo pavojaus.

Visų demokratiškų srovių bendras veikimas jiems yra baisesis "komunistiniu pavojum."

Jie ir Amerikoj šaukė, kad Ruzveltas patsidavė komunistams.

Beje, tas pats Kaltenborn kiek laiko atgali labai gailiai verkė, kam francūzai baudžia savo išdavikus.

"Girdi, jie neturėję kitos išeities. Jeigu jie nebūtų kooperavę su nacijs, sakė jis, tai būtų turėję mirti badu.

Su nacijs kooperavo tik-tai maža saują išdavikų. Visi kiti nekooperavo. Jie kovojė ir net galvas gulė.

Tie, kurie kentėjo, kovoję, tai jau "komunistinis pavojus." Kurie gelbėjo savo gurklį pataikaudami nacijs, tie "vargšai."

Taip tai kovoją prieš "nacijs" tokie kaltenbornai.

Liaudies Balsas koncertas Torontoj, kuris įvyks gruodžio 16, bus nepaprastas koncertas.

Šiemet turėsime dvi viešnias. Tai bus draugės Abekienė ir Kenstavicienė iš Čikagos.

Jos jau davė sutikimo žodį ir mums belieka tik tai laukti jų.

Draugės K. Abekienė ir A. Kenstavicienės tur būt garsiausios Čikagos lietuvių dainininkės.

Jos kviečiamos labai dažnai į įvairias vietas. Liaudies Balsas koncerte mes turėsime progą jas pamatyti ir pasiklausyti jų dainų.

Nr. 685
K
Generol...
Stuodeg...
Viena...
žurkės...
tančio...
na Ven...
Horthy...
ir prad...
liaubas...
legos at...
statė val...
ją žmog...
prieš Ju...
noma, n...
tai krimi...
rijoje, n...
Budapest...
patekti...
jos rank...
Dabar...
gerys į...
riui atei...
bando m...
Dabar is...
generol...
virto am...
nių Taut...
kalbėjim...
korespon...
visią pa...
gina. Jo...
draugav...
Ispanij...
pai nele...
niekada...
jai. Ji ni...
tinių Tav...
Franco...
Tarybų...
lynosius...
kažkin b...
"savanor...
sidūrus...
Tas k...
tikras ak...
akis. Ma...
tūvių, ka...
leris.
O tas...
pondent...
žiai "p...
Franco...
klausim...
kaip ten...
ir Musoli...
ly ir k...
Ispanij...
Respubli...
Nepakl...
pamiršo...
Musolini...
suteiktą...
Ponas...
nedrįso...
tarnauti...
jo, kaip...
reikšimas...
kad Hil...
kad su n...
ir "civiliz...
Pavyzd...
landžio...
siuntė...
Tat buvo...
tis nuo F...
leris j...
kakties...
sakė:
"Šios p...
sukakties...
susijaud...
tą pagalb...
kurį j...
mano kra...
mano at...
kurie krit...
je. Tuo pa...
nu j...
niškos ge...
vais didži...
tai".
1941 m...
na Franco...
kininkai k...
jo" ir k...
vencija...
beprotystė...
1942 m...
si Franco...
nima nuo...
"Lai trium...
garbingam...
vinti Euro...
teroro!"
O tais...
Franco am

Ką Kiti Rašo ar Sako

Generolas Franco suuodegaujama

Viena po kitos hitlerinės žiurkės nešdinasi nuo skęstančio nacių laivo. Aną dieną Vengrijos diktatorius Horthy staiga "sužmonėjo" ir pradėjo kalbėti apie paliaubas ir taiką. Bet jo kolegą atėmė iš jo galia, pastatė valdžios priešakinąją žmogūdą ir tęsia karą prieš Jungtines Tautas. Žinoma, neužlgo bus galas ir tai kriminalistų šaikai Vengrijoje, nes Vengrijos sostinė Budapeštas bilie dieną gali patekti į Raudonosios Armijos rankas.

Dabar kitas toks pat kraugerys įsitikino, kad Hitleriui ateina sudonji diena, tai bando nuo jo atsipalaidoti. Dabar Ispanijos diktatorius generolas Franco staiga pavirto aniolu ir net Jungtinių Tautų "draugu." Pasi-kalbėjime su United Press korespondentu Bradfordu jis viską pamiršta ir visko užsi-gina. Jo Ispanija niekada ne-draugavusi su Vokietija, nes Ispanijos katalikizmo princi-pai neleidžia! Jo Ispanija niekada nepadėjusi Vokietijai. Ji niekad nebuvo Jung-tinių Tautų priešas. "Gen. Franco net nesuinteresuotas prieš Tarybų Sąjungą savo "Mėlynosios Divizijos" — ji ten kažkin kaip be jo žinios iš "savanorių" susidarė ir at-sidūrė rytų fronte!

Tas kraugerys dar yra tikras akiplėša. Meluoja per akis. Matyt, ir jis bijo kar-tuvį, kaip Mussolinis ir Hit-leris.

O tas United Press kores-pondentas taip pat labai gra-žiai "pamiršo" generolui Franco pastatyti keletą klausimų. Jis nepaklausė, kaip ten buvo, kad Hitleris ir Mussolinis davė jam gink-lų ir kareivių sutruškinė Ispanijos liaudį ir nuverstį Respublikos vyriausybę? Nepaklausė, nejaugi Franco pamiršo, kaip jis Hitleriui ir Mussolinui dėkavojo už jam suteiktą pagalbą?

Ponas Bradford, matyt, ar nedrįso, ar norėdamas patarnauti Franco, nepaklausė jo, kaip ten su Franco pareiškimais laike šio karo, kad Hitleris karą laimės, kad su nacijs eina "dora" ir "civilizacija"!

Pavyzdžiui, 1940 metų ba-landžio 5 dieną Franco pasi-untė Hitleriui telegramą. Tai buvo vienu metu sukaktis nuo Franco pergalės. Hit-leris jį pasveikino tos su-akties proga, o Franco atsakė:

"Šios pirmosios pergalės sukakties proga su dideliu susijaudinimu aš prisimenu tą pagalbą ir kooperaciją, kurią jūs suteikėte man ir mano kraštui. O virš visko, mano atmintis eina tiems, kurie kritė toje mūsų kovoje. Tuo pačiu kartu aš vėli-nu jūsų ekselencijai asme-niškos gerovės, taipgi gerovės didžiajai vokiečių tau-tai."

1941 metų liepos 17 die-ną Franco pareiškė, kad Tal-kininkai karą jau "pralaimė-jo" ir kad "Amerikos inter-vencija būtų kriminališka beprotystė."

1942 metų gruodžio mėne-sį Franco vėl gavo pasveiki-nimą nuo Hitlerio ir atsakė: "Lai triumfuoja jūsų ginklai garbingam pasiryžime išlais-vinti Europą iš bolševistinio teroro!"

O tais pačiais metais Franco ambasadorius Berly-

ne Mayalde pareiškė:

"Mes Ispanai stovime su nacijska Vokietija, nes mes žinome, kad ta pamatinė pa-maina, kurią praveda falan-gistų revoliucija politinėje ir socialėje santvarkoje Ispani-joje, negali laimėti be pilnos Vokietijos nacionalistinio so-cializmo pergalės."

Tas pats gen. Franco dabar drįsta prabilti į pasauli, kad jis nieko bendro neturė-jęs su Hitleriu! O kas paš-kuodniausia, kad United Press perduoda, o Amerikos komercinė spauda be kriti-kos šią Franco "atsiverti-mą" patalpina. Juk ne vien-as amerikietis, paskaitęs tą ilgą Franco oraciją, iš tiesų galės pamanyti, kad tas fašistinis bestija tikrai tapo "demokratu" ir Jung-tinių Tautų "draugu."

Dar vienas svarbus dalykas. Kartu su pasirodymu Bradfordo pasikalbėjimo su Franco, pasigirdo balsai iš Ispanijos, kad Franco turi būti garbingai priimtas prie tų paties stalo, aplink kurį susirinkę Jungtinės Tautos taiką svarstyti! Tai balsas tik iš Ispanijos. Jis gaus pa-sekėjų Amerikoje. Prasišėd-pikra kampanija už Franco mazgėjimą ir už jo išleidi-mą į taikos konferenciją.

Kad pasiekus tą tikslą ir kadangi Hitleriui ateina ga-las vis tiek, dar spėjama, kad Franco gali iškirsti "sposą" ir pasikeikti karą Vokietijai. Ir kaip tu tada jo neįleisi į taikos konfe-renciją!

Franc'o viską darys, kad apsaugotų savo kaklą nuo virvės. — **Laisvė.**

Liaudies Balso Vajus Jau Visai Arti

Su gruodžio pirmą dieną prasideda didžioji Liaudies Balso vajuos darbymetė. Ta diena jau visai arti.

Yra užsibrėžta, kad laike šio vajuos, laikraščio sustip-rinimui, sukelti \$1.000 auko-mis ir gauti 150 naujų skait-tytųjų.

Kadangi šiais metais iš-laisvinta iš po fašistinio tero-ro mūsų brangioji tėvynė Lietuva, ir kadangi šie me-tai buvo ir kitų didelių laimė-jimų metai, todėl jų atžymė-jimui yra užsibrėžta šių me-tų Liaudies Balso vaju padar-tyti daug pasekmingesniu už visus praėjusių metų vajuos.

Mes tikimės, kad kiekvie-na pažangi draugija ir kiekvienas pažangus draugas ir draugė sutiks, kad atžymė-jimui virš paminėtų nepaprastai svarbių laimėjimų, užsibrėžimus realizuoti verta.

Ar bus galima viską at-siekti? Taip, atsiekti galima viską, reikia mums visiems tik kiek energingiau pasidar-buoti.

Liaudies Balso administra-cija, turėdama patyrimų iš praeties, pasitiki ir mano, kad Liaudies Balso draugai ir draugės pasidarys dar geriau, negu praetyje. Šiuo trumpu atskreipimu norima tik prisiminti, kad vajuos laikas visai arti ir jeigu dar kam trūksta kokios medžia-gos, kad laikas kreiptis į ad-ministraciją.

Administracija

OTTAWA. — Iki Kalėdų švenčių bus paleista iki 6.000 orlaivinių ir civilinių rezerva, kaip praneša oro minis-teris Power.

Numatoma viso paleisti iki 10.000 orlaivinių.

Graikų stačiatikių kunigas na moteris iš jo parapijos už jo puikų darbą prieš nacius. Kairėje stovi vienas iš jo va-dovaujamy partizanų. Graikai nelaukė, kad juos kiti išvaduočiau.

Sovietų Lietuva Užgydo Karo Padarytas Žaizdas

Rašo Justas Paleckis LTSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas

(Tąsa)

Kas liečia namus, 60.000 ketvirtainių metrų jau su-taisyta, įskaitant 42.000 ket-virtainių metrų Vilniuje. Ke-li tiltai pastatyti ant Nemuno ir Neries.

Tokių pasiekimų atsiekt-ta tokiu trumpu laiku už tai, kad darbininkai rodo labai didelį entuziazmą. Vokiečiai apjūšė Kauno fabriką išsi-gabendami visus motorus, bet darbininkai šiaip taip su-rado 50 motorų ir tokiu bū-du buvo galima paleisti į darbą dalį mašinų. Lietuvos gelžkelių darbininkai ir tar-nautojai pasidarbavo taip gerai, kad buvo apdovanoti.

Vokiečiai sistemai naki-no Lietuvos kultūrą. Bet tuojaus, kaip tik vokiečiai buvo išvaryti, sovietinė val-džia pradėjo vystyti ją vi-somis išgalėmis. Moks-las jau pradėtas Vilniaus ir Kauno universitetuose, ku-riuos vokiečiai buvo uždare. Šiuos universitetus lanko 2-700 studentų. Atidaryti du liaudies universitetai su 1-700 studentų.

Lietuvos Mokslo Akade-mija, įsteigta 1941 metais, įsisteigus Lietuvoj sovieti-nei valdžiai, pradėjo savo darbą. Atidaryta 30 pradi-nių ir 4 aukštesnės mokyk-los del suaugusių. Spalio 21 dieną prasidėjo mokslo se-zonas. Atidaryta 2.025 pra-dinės ir vidurinės mokyklos su 280.000 mokinių. Atida-ryta 50 kultūros namų ir

moterų klubų, 213 skaityk-lų ir 34 muziejai. (Šios skait-linės apima 14' apskričių, anksčiau išlaisvintų.)

Teatrinis sezonas atidary-tas Vilniuje. Kaune, Mari-jampolėje ir Paovėžyje. Vals-tybinė filharmonija, kurią vokiečiai buvo uždare, irgi pradėjo savo veikimą. Vals-tybinių ansamblių, įsteigti evakuacijos metu, sugrįžo į tėvynę ir dabar važinėja po įvairias Lietuvos vietas su koncertais, apturdėdami did-į pasisekimą.

Kaune vokiečiai buvo už-dare rašytojų klubus. Reicho komisaras Reutelis buvo už-ėmęs tuos namus del savęs, o vokiečiams traukiantis, jie buvo išsprogdinti. Sovietų autoritetai Lietuvos Rašyto-jų Sąjungai padėde dujus namus, buvusius kunigaikš-čio Oginskio palocius Vilniu-je ir buvusio Smetonos prem-jero Tubelio rūmus Kaune.

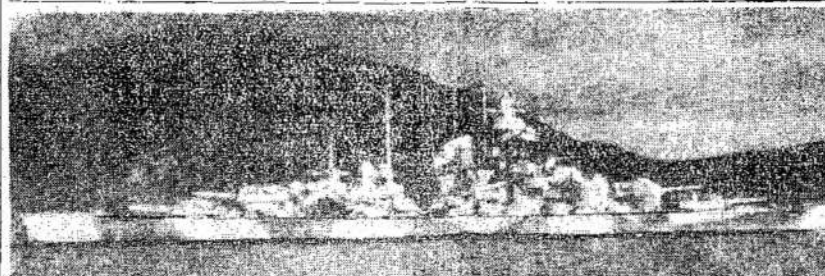
Vokiečiai stengėsi ne tik sunaikinti Lietuvos indus-triją, bet ir sukoneveikti žmo-nių sielas. Gestapo viešpata-vimo miestuose ir kaimuose. Ištvirkimas, papirkinėjimas ir plėšikavimas žydėde žy-dė. Hitlerininkai ir jų ne-vidonai: saujta lietuviškų iš-davikų ir vokiečių agentų, darė viską, ką tik galėjo, užnuodijimui Lietuvos žmo-nių proto šovinizmą ir fa-šizmą. Tie lietuviav ostlan-diečiai, figuruodami kaip Ambrzevičiaus "valdžia," padėjo vokiečiams įsitvirtinti visose srityse.

Te išdavikai, matydami, kad kaip atviri vokiečių tar-

mai kompromituojasi tarp Lietuvos žmonių, pakeitė sa-vo taktiką ir pradėjo nuduo-ti būk jie prieš vokiečių ok-upacinį režimą. Jie paudo-josi žmonių neapykanta vo-kiečiams ir vartojo antivo-kiškus obalsius, reikalaudami "nepriklausomybės." For-maliai jie pasisakė prieš vo-kiečius, bet tikrenybėje, tai dirbo viską, ką jie galėjo, kad padėti jiems. Jie saukė žmones laikytis pasyviai, kas liečia vokiečius, bet kvie-tė griežton kovon prieš Lie-tuvos partizanus. Tai buvo bandymas įtraukti Lietuvos žmones kovon prieš sovieti-ne valdžią ir padėti vokie-čiams. Bet ta saujta išdavi-kių negalėjo apgauti Lietu-vos žmonių.

Išlaisvinti Lietuvos žmo-nės gavo progą stoti į kovą prieš vokiškus agresorius. Jaunimas, kuris visą laiką atkakliai priešinos vokiečių mobilizacijai, dabar entuzi-astiškai stoja į Raudonosios Armijos eiles. Sudarytos e-kuvacijos ir užgredintos ko-voje, lietuvių formacijos da-lyvavo išlaisvinime savo gimtojo krašto. Tos forma-cijos atsizymėjo kovose Šiauliuose ir dalyvavo pra-laužime vokiečių linijų. Jos gavo padėką nuo maršalo Stalino. Nauji kareiviai, ku-rie įstojo į Raudonąją Ar-miją išlaisvintoj Lietuvos ter-ritorijoje, taipgi kovovo tose kovose labai didvyriškai. Daug lietuvių kovotojų la-vinasi militarinio mokslo naujai sudarytose Raudono-sios Armijos lietuviškose vienutėse. Šitie nauji kariai, kaip ir senieji ir išbandyti lietuvių kovotojai, trokšta dalyvauti galutinioj kovoj už sunaikinimą fašistinių žvė-rių jų pačių guolyje.

Geru Lietuvos žmonių pa-

Viršuj garsusis vokiečių ka-ro laivas Tirpitz, kurį britų ir kanadiečių bombieriai nu-skandino. Apačioj — bom-bieriai, bombos ir du lakūnai iš eskadrono, kuris nuskan-dino tą vokiečių jūrų vilką. Naciai gyvėsi, kad Tirpitz yra nenuskandinamas.

Kanados -- S. S. R. S. Draugiškumo Kongresas

Pentadienį, šeštadienį ir sekmadienį atsiuvo Kana-dos - SSRS draugiškumo kongresas Toronte. Jį saukė Kanados - Sovietų Draugiškumo Nacionalis Komitetas. Tikiu bus įdomu visiems Liaudies Balso skaitytojams patirti, kaip tas kongresas praėjo.

Turiu pasakyti, kad man, kaip vienam iš tų, kurie šią darbą bandė organizuoti 14 metų atgal, kongresas padarė nepaprastai didelį įspūdį. Vargiai galėsiu tai išreikšti šioj korespondencijoje.

Kad būtų jums aiškiau, reikalinga pažymėti, kaip Kanados - Sovietų draugiškumo klausimas stovėjo 14 metų atgal.

1930-tais metais, man prisirašius prieš Sovietų Sąjun-gos Draugų organizacijos, teko dalyvauti keliuose susi-rinkimuose. Susirinkim ai-galima sakyti, buvo nelega-lūs. Jie nebuvo viešai skel-biami. Tuomet kalbėti tiesa apie tą garbingą kraštą bu-vo nusikaltaimas.

Atsimenu, vienas iš svar-biausių susirinkimų tuo me-tu, įvyko viename name ant College St., virš restorano. Kalbėjo tūlas profesorius, bet dalyvių buvo pora desė-tkių.

Dabar eikime prie tūk ka-atsibuvusio kongreso. Kanados - Sovietų Draugiškumo Nacionalis Komite-tas, kuris susaukė kongresą, šiandien turi pritarimą iš plačiausių Kanados stuog-snių. Jį karštai remia Kana-dos vyriausybė, visuomeni-ninkai, švietėjai ir kiti. Kon-gresą sveikino premjeras Mackenzie King, Kanados apsigynimo ministeris gene-rolas McNaughton, visos eilės provincijų premjerai. Kanados Darbininkų Kon-greso prezidentas ir kiti.

Pažvelkime, kas jame da-lyvavo. Toronto universite-to profesorius E. J. Pratt, Cornell universiteto profeso-rus E. J. Simmons, Dr. E. G. Faludi, Dr. G. I. Christie, Dr. Lazar Volin, Dr. E. A. Corbett, prof. John Somer-ville, Dr. H. B. Speakman, prof. E. H. Craigie, Dr. R. W. Boyle, Dr. George Han-ter, brigadierius W. P. War-ner, Dr. Harry Grundfest, Sir Bernard Pares ir kiti Kanados, Amerikos ir Ang-lijos švietėjai, visuomeni-ninkai ir industrialistai, ne-kalbant jau apie įvairių dar-bininkų ir apskvietos organi-zacijų atstovus.

Kitas dalykas, vertas pažymėti, tai tas, kad kon-grese dalyvavo didelis skai-čius Sovietų Sąjungos atsto-vų. Štai keletas iš jų:

trijotizmo pavyzdžiu yra au-kos del Zalgirio tankų kolo-nos ir Sovietų Lietuvos or-laivių eskadrono, kurias pra-dėjo rinkti Neris fabriko darbininkai.

Tokie tai Sovietų Lietu-vos atsiekiami trumpu laiku, su kuriais Sovietų Lietuva sutinka Lapkričio 7 švente. Prieš Lietuvos žmones stovi didelės užduotys. Reikia su-taisyti vokiečių padarytą ža-lą ekonomioj ir kulturoj. Bet Lietuvos žmonės tiki, kad jie nugalės tas užduotis, su broliška Sovietų Sąjungos žmonių pagalba, kurie pajė-gė sutruškinoti vokiškus ag-resorius ir išlaisvinti sovieti-nes žemes. Po Lenino ir Sta-lino vėliava, Sovietų Lietu-vos žmonės žengia į naujas pergales su pasitikėjimu.

(Galas)

Sovietų Sąjungos amba-sadorius Kanadoi G. Zaru-bin, SSRS ambasados pirmas sekretorius S. Kudriavcev, prof. A. I. Nikolajev, prof. V. Lebedenko, Ivan Krotov, komercinis atė, ir visa eilė kitų.

Kongreso Eiga

Kongresas oficialiai buvo atidarytas pentkadienio va-kare, Eaton auditoriojoj, kuomet Kanados - Sovietų Draugiškumo Nacionalio Komite-to pirmininkas R. H. Davis, Atlas Steel kompanijos pre-zidentas, pasakė įžanginį kalbą ir įteikė Sovietų Są-jungos ambasadoriui G. Zaru-binui žemlapį, parodantį, kaip artimi kaimynai Kana-da ir Sovietų Sąjunga.

Paskui buvo parodyta de-legatams ir svečiams sovie-tinė filmą "The Rainbow." Po filmos sekė miesto majo-ro sveikinimas kongresui ir įteikimas jam Stalingrado tarybos dovanos — filmos, kurioj parodoma, kaip Sta-lingradas kyla iš griūvėsių.

Šeštadienį, visą dieną bu-vo diskutuojama Kanados-Sovietų draugiškumo reikš-mė ir nauda abiem šalim. Kongresas buvo suskaldytas į kelias šakas: meno, agri-kultūros, apšvietos, darbinin-kių, mokslo, medicinos, pre-kybos ir pramonės ir t.t.

Kiekvieną šaką diskutavo Sovietų Sąjungos ir Kanados atsiekimus toj srityj ir žiūrėjo, ko galima būtų atsiekti bendradarbiaujant.

Man daugiausiai teko bū-ti tame škyriuje, kur buvo svarstoma menas ir literatū-ra. Reikia pasakyti, kad iš šito vieno škyriaus buvo ga-lima numatyti, kaip svarbu Kanados ir Sovietų draugiškumas.

Profesorius Simmons, iš Cornell universiteto (Ameri-kos) nušvietė Sovietų Sąjun-gos rašytojų kelius ir užduo-tis. Profesorius Pratt — Ka-nados literatūra. S. Kudriav-cev — Leono Tolstojaus ir rusų literatūros tradicijas. Hans Blumenfeld, nekuri laiką buvęs Sovietų Vals-tybinio Miestų Planavimo Ins-tituto nariu, išdėstė, kaip buvo Sovietų miestai planuo-jami. A. P. Adamson, miestų planavimo konsultantas, ir Dr. E. G. Faludi, miestų planuotojas, išdėstė, kaip Kanados miestai planuoja-mi.

Buvo parodyta pavyz-džiais, peršviečiant fotogra-fijas ir braižinius, kaip iš-rodo dabartiniai Kanados miestai, kaip jie išrodyt atei-tyje.

Vienu žodžiu sakant, Kana-dos ir Sovietų Sąjungos draugystė sukėlė naujas idė-jas, naujas viltis.

Dr. Faludi, baigdamas sa-vo lekciją, pasakė, kad dabar tikrai reikia, kad žmo-nės stotų užpakalyje tokių planų. Jeigu tikrai žmonės norės, tai Kanados miestai nebebus statomi kaip papuo-la.

Visuose škyriuose buvo diskutuojama abiejų šalių atsiekiami, planai del atei-ties ir ką mes galime pasi-mokinti iš Sovietų Sąjungos, o Sovietų Sąjunga iš mūsų. Prekybos ir pramonės šky-riuje buvo iškelta viršun, kad mūsų kaimynas Sovietų Są-junga gali būti geriausias mūsų produktų pirklys. So-vietų atstovai išreikšė viltį, kad Kanada padės Sovietų Sąjungai atstatyti sugriautą gyvenimą.

Bendrai imant, kongrese (Nukelta ant pusl. 5)

MONTREALO ŽINIOS

Visų Montrealo Lietuvių Žiniai

MONTREAL. — Šiandien yra daug klausimų: karo frontų eiga, politinė pasaulio padėtis, kada ir kaip karas baigsis, kas bus po karo ir t. t. Šie klausimai šandien kiekvienam prieš akis stovi ir kiekvienas norėtų surasti jiems atsakymą.

Kad duoti atsakymą į šiuos klausimus ir kitus, kurie laiko eigoje iškyla, Lietuvos Literatūros Draugijos 137 ir 47 kuopos šaukia **MĄSŲ MITINGĄ**, sekmadienį, gruodžio (Dec.) 3 d., 2 val. p. p. Public Assistance salėje, 458 Lagachetière St. E., (netoli St. Denis St., tarp St. Catherine ir Craig).

Tamė mitinge kalbės svečias kalbėtojas iš Jungtinių Valstijų, aktyviai veikias Suvienytų Tautų karo laimėjimui, ilgametis visuomeninis veikėjas, patyręs visuose klausimuose, kurie kyla iš žmonių tarpo. Tai Laisvės redaktorius R. Mizara. Todėl pilnai galima užtikrinti, kad jis išaiškins visus prieš mūsų akis stovinčius klausimus.

Rep.

Mirė P. Taurazienė

MONTREAL. — Po virš mėsos sunkios ligos, lapkričio 7 dieną, mirė P. Taurazienė, palikdama nuliūdus vyrą, tris dukteris ir du sūnus. Sūnūs abu kariškoji uniformoje, vienas dėdės Sauno armijoje, o kitas Kanados. Taipgi paliko brolių ir sesučių Amerikoje, ir brolių ir sesučių Lietuvoje.

Iš Lietuvos velionė buvo kilus iš Raseinių apskrįčio, Simaičių valsčiaus, Blūdžių kaimo.

Lai būna jai lengva Kanados žemė. Širdingiausia užuojauta vyrai, vaikams ir giminiams.

J. P.

IS PARENGIMO

MONTREAL. — Lapkričio 5 dieną įvyko pirmas šiame sezone parengimas. Šių surengė LLD 137 kuopa. Jis pavyko visapusiškai. Buvo perstatyti du veikalai, kurie sutraukė daug publikos. Kiek buvo matyti,

Jaunimo Choras Suruošė Vakara

MONTREAL. — Lapkričio 11 dieną Jaunimo choras turėjo puikų vakarą, kuris susidėjo iš vakarienės ir šokių. Atvykusieji skaniai užkando ir smagiai pasišoko prie geros J. Adomonio ir Roselio muzikos.

Vakarienės metu, draugas B. Juraitis, kelis metus buvęs Jaunimo choro pirmininku, tarė keletą žodžių ir pakvietė dabartinį choro pirmininką draugą M. Paragį pakalbėti. Draugas Paragis savo kalboje nurodė choro ir aplamai meno svarbą liaudies judėjime ir kvietė visus prisidėti prie stiprinimo meno jėgų.

Po draugo M. Paragio, Jaunimo choro sekretoriaus draugas A. Lukoša kvietė svečius paremti chorą finansiniais, nurodymas, kad chorui reikalinga finansinė parama. Tuojau buvo sumesta \$101.81, kas parodė, kad žmonės supranta meno reikšmę ir nesiskūpi su parama.

Aukojo sekančiai: Kasperas \$6.00; Svedas su draugu, Šerpytis, A. Morkis su Narusevičium, Markevičiai po \$5.00; J. Adomonis ir Vilkeliai po \$4.00; Karalevičius, F. Spaičys ir Sapauskas po \$3.00; J. Rutelionis \$2.50; Petrusis Saltys, P. Braknys, Kaušyla, Kaušakis, A. Rosejis, B. Juraitis, M. Paragis, Kilikevičienė, Stela, Azuo-Itienė, Mileris, Lukoša, Kukenis, Uldukis, Elnikis, J. Morkis, Kazlauskas, Labūnas, Bendžaitis, B. Merkys, Vilkas, Pelakauskas, Jone-Itinas, Kisielius, Urbonavičius, Bevardis po \$2.00; Singeliai \$1.35; Rasimavičienė ir Bunkienė po \$1.00.

Choro valdyba visiems dėkinga už duosnias aukas, ir tiems draugams ir draugėms, kurie prisidėjo prie rengimo vakarienės, kaip ir tiems, kurie pasidarbavo parengime.

Choro Koresp.

tai susirinkusieji buvo patenkinti veikalais ir lošėjais. Lošėjai labai dėkingi mūsų gabiui jaunuolei Petrei Matusevičiūtei, kuri, kad ir jauno amžiaus būdama, labai gabi atliko suflerio pareigas. LLD Narys

Dr. H. B. Speakman, Ontarijos Research Foundation direktorius, kuris pirmininkavo Kanados-Sovietų Draugiskumo kongrese Toronte.

J. J. Verigin, Kanados dukaborų vad. Jis yra Petro Verigino, dukaborų kolonijos Kanadoje įsteigėjo, anūkas. Jis irgi dalyvavo Kanados Rusų Federacijos konvencijoje Toronte.

Laukiant Federal. Rinkimų

MONTREAL. — Kada įvyks federaliai rinkimai, t. y. Kanados parlamento rinkimai, niekas dar tikrai nežino. Beveik neabejotina, kad apie ateinančių pavasarį, o gal ir anksčiau. Tačiau ne tiek svarbu laikas, kada jie įvyks. Svarbu, kad rinkimai įvyks ir įvyks netolimoje ateityje.

Atėinant Kanados parlamento rinkimai sulos svarbią rolę šios šalies istorijoje, nes nuo to, kokią Kanados žmonės sau vyriausybę išsirinks, priklausys žmonių gyvenimas ne vien tik iki kitų parlamento rinkimų, bet ir daug toliau. Kodėl? Todėl, kad ateinant rinkimai įvyks pačią šio žiaurios antrojo pasaulinio karo — karo, kuris vedamas už sunaikinimą nacizmo, fašistinio barbarizmo ir reakcijos visam pasauliui. Kad Suvienytų Tautų pergalė prieš fašizmą bus laimėta, šandien jau abejoti nereikia. Vienok tik pergalę laimėti neužtenka. Svarbu, kad laimėjus pergalę, būtų laimėta ir taika! O jei bus laimėta taika, su tuo turės būti laimėtas ir žmonių gerbūvis: darbas kiekvienam, demokratinės teisės, spaudos, susirinkimų ir žodžio laisvė, proga kurti šviesesnį ir laimingesnį gyvenimą.

Ar tas galima atsiekti? Galima. Jei šandien jau drąsiai galima kalbėti, kad pergalė prieš fašizmą Suvienytų Tautų pusėj, tai tik dėl to, kad demokratinės valstybės, taika ir laisvė mylinti jų žmonės, pajėgė susivienyti

bandram karo vedimui. Lygiai taip pat svarbu, kad šios demokratinės valstybės pajėgtų išlaikyti vienybę laimėjimui ir palaikymui taikos. Tokios vienybės palaikymui pamatai patiesti Dumbartono konferencijoje, Dumbartono Oks ir, kiek galima spresti, trumpoj ateityje vėl įvyks konferencija tarp prezidento Ruzvelto, premjero Čiorčilio ir maršalo Stalino, kuri, neabejotina, išdirbs galutinius planus vieškam fašistinės ašies sumuimui, su cementavimui koalicijos taikos palaikymui ir pokariam bendradarbiavimui, kooperuojant laisvajam pasauliui atstatymui ir praplėtimui žmonių gerbūviui. Jei Kanados dabartinis ir juo labiau būsimoji vyriausybė eis tuo keliu, kuriuo eina didžioji tautos mylinčių valstybės, kaip tai, Anglija, Sovietų Sąjunga ir Jungtinės Amerikos Valstijos, kooperuojant su jomis pokariam atstatymui, neabejotina, kad Kanados žmonių gyvenimas bus laimingas.

Štai kodėl ateinantieji Kanados parlamento rinkimai bus svarbūs. Ar galima prisileisti sau manyti, kad bile vyriausybė Kanadoje išrinkta eis tuo keliu — kooperacijos keliu, kuriuo pasirošusios eiti kitos demokratinės valstybės? Toli nuo to. Pirmoj eilėj, norint palaikyti kooperaciją su užsieniu, reikia kooperacijai turėti įgyvendintą namie, t. y. įsteigta tautinė vienybė, kooperacija tarp darbininkų, vyriausybės ir darbdavių. Tik

tokia vienybė įsteigus namie, galima bus kalbėti apie kooperaciją su užsieniu.

Kalbant apie tautinę vienybę namie ir kooperaciją su užsieniu, reikia pažvelgti į Kanados vadovaujančias partijas, kurios, nors rinkimai dar nežinia kada įvyks, jau visu smarkumu jiems ruošiasi. Iš vienos pusės, t. y., Progresyvių Konservatyvių Partija, apie kurią susipietęs visas Kanados reakcingiausias elementas, visų pasiutimu rengia dirvą ateinantiesiems rinkimams, jau dabar skaldydamas Kanados žmonių vienybę. Jie pučia "raudono baubo" burbulą, kelia rasinę neapykantą, kiekvienu momentu, kur ir kiek tik jie gali, stoja skersai kelio organizavimuisi darbo unijų, sabatažuoją bile kokį dabartinę vyriausybės prastą įstatymą linkui žmonių gero; nors kai kuriais atsitikimais kalba už karą, bet stengiasi pakentki sekmingam karo vedimui, ypatingai kiek liečia kooperavimą su kitom valstybėm, ypač su Sovietų Sąjunga. Ne-reikia ir aiškinti, kad toriai, laimėję rinkimus, pirmiausiai stengtųsi sudaužyti visus socialio pobūdžio įstatymus, suardant darbininkų organizacijas — vyriausiai darbo unijas ir praveisti atsiskyrimo politiką, t. y., atsisakyti bendradarbiavimą su Europos karą laimėjusiomis valstybėmis. Tai būtų pražūtis Kanados žmonėms.

Antra partija, kuri, reik manyti, ateinančiuose rinkimuose vaidins nemažą rolę, tai CCF. Nors apie CCF partiją, kuri teoretiniai yra socialistinė partija, spiečiasi gana plačios socialistinių partijų žmonių masės, bet vadai ciniškai atmeta bet kokią vienybę, kas ne su jais. CCF vadai šandien mēto socialistines frazes, reikalaujami įvesti Kanadoje socializma, kuomet laikas dar tam nepribrendęs, o tikruoje patys bijo socializmo ir jų vyriausias obalsis šandien kovai ne prieš fašizmą, bet prieš jų pačių iškalbėtą "komunizmo pavojų" ir prieš Sovietų Sąjungą, prieš socialistinę šalį, kuri taip herojiškai triuškina nacių karo mašineriją. Kanados socialistai, t. y., CCF vadai, siekia priversti Kanadą prie tokios pat katastrofos, prie kokios privedė Vokietijos, Austrijos, Suomijos ir kitų Europos valstybių socialistų

vadai.

Trečia iš stipriųjų partijų, yra Liberalų Partija, vadovybėje dabartinio Kanados premjero Mackenzie King. Karo vedimui ir palaikymui kooperacijos su kitom valstybėm, King vyriausybė, z-part nekurių trūkumų namiuos reikalus, pasirodė gana gerai. Liberalų partijoj yra žmonių, kurie jei ne visiškai, tai bent dalinai atspalaidavę nuo reakcinių tendencijų, kurie bent kai kuriais atžvilgiais trokšta Kanados žmonėms gero. King vyriausybė jau dabar pravedė kai kuriuos pažangius įstatymus, k. a., šeimynų šalpos įstatymą, grūžiams karėviams drabužių paramą ir kt. Virš visko, liberalų partijos žmonės, kaip laike karo, taip ir po karo, pasirošė kooperuoti su kitom valstybėm, ypatingai su savo didžiais kaimynais, su Jungtinėm Amerikos Valstijom ir su Sovietų Sąjunga. O tas reikią, jei Kanados vyriausybė po karo kooperuos su šitom valstybėm, palaikys diplomatinis ir komercinius ryšius, tuomet Kanados industrija, kuri gana išsiplėtė laike karo, galės padėti karo sugriautai Europai atsistatyti ir tuo pačiu sykiu užtikrinti darbą Kanados žmonėms.

Vienok būtų klaidinga manyti, kad viena pati liberalų partijos vyriausybė tas galimybes išnaudos, kurios nešų Kanados žmonėms gerbūvį. Jokia vyriausybė be darbo žmonių atstovų nevykdys gyvenimą pilna to žodžio prasme visko, kas būtų gera darbo žmonėms. Sudarą reikalus, kad valdžioje ar bent parlamente būtų darbininkų atstovai, kurie akstintų vyriausybę prie vedimo Kanados linkui progreso, kurie padėtų sudaužyti opoziciją, susidariusią prieš progressą, ir virš visko, kad galėtų perduoti tiesioginiai vyriausybei liaudies reikalavimus. Tik koalicinė vyriausybė, kurią sudarytų žmonės, įskaitant darbininkų atstovus, trokštanti Kanados žmonėms gero: visiems darbui, laisvės, taikos ir progreso, gali Kanadai duoti tuos atsiekimus.

Todėl Darbo-Progressyvių Partija (Labor-Progressive Party), kuri jau turi savo atstovus parlamente, Fred Rose, iš Cartiere, ir Dorise Nielsen, iš Sask., vienintelė partija, kuri atstovauja grynai darbo žmonių reikalus ir

jos atstovai, neabejotina, parlamente stovės Kanados žmonių reikalų gynimo sargyboje. Ateinančiuose rinkimuose ji irgi įims pilno dalyvumo.

Norint praveisti darbo žmonių atstovus į parlamentą, reikia būti pasiruošusiem, taip lygiai, kaip kad ir kitos partijos ruošiasi. Norint pasirošti rinkimams ir juose dalyvauti, kainuoja milžiniškos sumos pinigų. Darbininkų kandidatai nėra turčiai ir jie patys negali finansuoti rinkimų kampanijas. Lygiai kaip jų reikalai, taip ir lešos priklauso darbininkam. Darbo-Progressyvių Partija yra žmonių — darbininkų partija ir todėl imdamos šio taip svarbaus žygio, lėjimo rinkimų arenon, ji atsidea ant darbininkų ir lešų. Tam tikslui, Darbo-Progressyvių Partijos nacionalis vadas TIM BUCK, varde Nacionalio Komiteto ir partijos, kad pasirošti pilnai ateinantiem federaliam rinkimam, atsišaukia į Kanados žmones sukelti per visą Kanadą sekmingam darbininkų kandidatu pravedimui į parlamentą, \$250.00.

Darbo-Progressyvių Partijos Montrealo lietuvių skyrius mano, kad mums, lietuviams, pirmoj eilėj kaip šios šalies gyventojams ir kaip darbininkams, turi gana labai rūpėti, kokia Kanadoje vyriausybė bus išrinkta po ateinančių rinkimų. Todėl mes, kaip ir visi Kanados piliečiai, turime rūpintis rinkimų klausimu ir pasidarbauti moraliai ir materialiai. Šiė to, mes norime padėti mūsų gimtajam kraštui Lietuvai juo greičiau atsistatyti po karo. Jei Kanadoje bus išrinkta vyriausybė, kuri kooperuos su Europa, aišku, daug padės ir Lietuvos atsistatymui.

Kad padėjus sukelti Partijai rinkimų kvotą, \$250,000, DPP lietuvių skyrius prisidėm nors mažą dalį tos kvotos. Sekmingam vajeus pravedimui, lietuvių skyrius išrinko specialį Komitetą. Todėl, mes varde DPP lietuvių skyriaus atsišaukiame į visus nuosirdžius demokratinės minties, progressą mylinčius lietuvius, prie pirmos progos, kur ją sutiksime, prisidėti su savo parama, kad ateinantieji rinkimai išeitų mūsų visų naudai už geresnę, laimingesnę Kanadą.

Rinkimų Komitetas DPP Lietuvių Skyr.

JONAS ŠIMKUS

Keturi Prie Upės Kranto

Vidurvasario vidurnaktis. Vingiuota Kulšės juosta raitosi begalinėje Perkūno pelkėje. Alksnių krūmynojai aptūpę upės krantus tarytum saugo, kad vanduo neišeitų iš upės į pievą. O viršum vingiuotos juodos juostos kyla ir draikosi tiršto baltai pilkėvo rūko kaspinas.

Saulė jau seniai nusileido, ir niekur nebuvo matyti mėnulio. Bet naktis buvo skaidri kaip dienos šviesos atspindžiais. Rodėsi, kad visa žemė spinduliuoja, o šalta rūko juosta dar labiau padidina nežinia iš kur plaukiančią šviesą. Per kilometrą nuo plento pievoje aiškiai buvo matyti vienias arklys. O dar toliau rausva saulėlydžio juostelė palengva, bet nuolat slinko iš vakarų į šiaurės rytus.

Toli nuo plento, paupyje, klykavo lakštingala. Nuo pereitų metų vidurvasario, kai įsibrovė vokiečiai ir pientas virto urzgiančių motorų pragaru, lakštingala vis traukėsi toliau ir toliau į Perkūno pelkės gilumą, tartum norėdama pasislėpti nuo svetimšalių akių ir ausų.

Ir todėl, kai plentu nevažiavo mašinos, Kulšės pakrantėje buvo taip tylu,

jog menkos žuvelės plekstelėjimas į vandens paviršų virsdavo didžiausiu alausu.

— Taip dažnai kilnoti keselį — tai tik vėžius baidyti, — nebeįkentęs tarė Kontrimas savo aštuonerių metų amžiaus sūniui Juozukui. — Jeigu nori iš tikrųjų pagauti vėžį, reikia pakentėti, palūkėti, o tik po kurio laiko tylut tylutėliai pakelti keselį. Ir vėžys, o gal ir visa jų šeimyna, atsidurs tavo terbikėje. Svarbiausia, nesiskubink. Tegu vėžiokas užkanda, įsismokavoja varlienos skonį. O tada jis tikrai bus tavo.

Ir jis, priešės prie Juozuko mokė pavyzdžiu, kaip į vandenį leidžiamas ir iškeliamas keselis.

Per kelis krūmokšnius toliau, prie senos išsikerojusios vinkšnos, sėdėjo, keselį pamerkęs, vyresnysis Kontrimo sūnus Vladas ir Kontrimų kaimynas, senis Puodžius, viso kaimo vadinamas Kulšės tėvu.

Jau septyniadesimt su viršum metų kaip Puodžius vasaras praleidžia Kulšės pakrantėse. Jis žino kiekvieną upės sietuvą, jis žino vėžingausias ir žuvingiausias vietas, o į vidurvasarį jis gali pasakyti, kiek kurioje sietuvoje y-

ra stambių žuvų. Dar nebaigia tirpti ledas, kai jis jau, persteke prakaldamas ledą, taikstosi į lydzio sprandą. Dešimtytys tūkstančių vėžių yra perėję per jo terbą. Ir niekas geriau už jį nežino visoje apylinkėje, kaip tą vandens vabalą pagauti. Kas mielą vasaros naktelę jis Kulšės pakrantėje tai su keseliu, tai su derva.

Šią naktį jis sėdi tylus prie savo pamerktų keselių, o jo žili ilgi antakiai dar labiau vožia ir taip prisimerkusias akis. Bet vos tik Vladas pakelia iš vandens keselį, senis staiga atgyja ir kurčiu gomuriniu balsu paklausia:

— Yra?

— Nėra, — nusiminęs atsako Vladas.

— Kiek gi kartų aš tavo mokiau, kad trauk atsargiai. Iš pradžių čiut čiut pakelk, o prie vandens paviršiaus — staiga patrauk. Tada nė vienas kerplėša nepaspruks.

Jis atsikelia iš savo vietos ir prieina prie Vlado.

— Aje, parodyk savo varlę. Ar gerai prižiūrta? Žinoma, — skstelėję rankomis Puodžius, — šitai tu gali sėdėti iki saulei patekant. Nė pastipęs vėžpalais prie tavo varlienos nesiartins. Kas gi matė, kad varlė keselio dugne išsprogūnusi akis tupėtų. Prie tokios varlienos nė vieno nepriprašys. Ve, žiūrėk, kaip reikia susidoroti.

Jis išsitraukia iš savo terbelės var-

lę ir trenkia ją į žemę. Varlikė cypeli, atsitrenkdamą į žemę, bet vis dar juda.

— Te, trenk tu, tu stiprenis, — paduoda varlę Vladiui. — Tik smarkiai, — priduria jis. — O dabar štai šitai. Gerai įsidėmė.

Pradėdamas nuo varlės kojos, jis nulupa jos odą ir, užvertęs ją ant varlės galvos užriša.

— Štai kaip reikia. Dabar kepsnys gatavas. Vėžys puls kaip besotis.

Jis palengva leidžia keselį į sietuvą ir vėl grįžta į savo vietą. Toli plente pasigirsta užimas. Vokiški tankai ardo vidurnakčio tyla. Puodžius ima niršti.

— Ak tos prakeiktos velnio mašinos! Ūžia ir ūžia. Ar iš peklos jų tiek prigaminta? Nuo jų dreba žemė ir vanduo. Ar tu manai, — jis kreipiasi į Vlada, — kad vėžys nesupranta? Ir kaip dar! Žiūrėk, kai perkūnija užėina, su pyragu nepriviltosi vėžio. Jis pasiima ir replės po brūklą ir išėina imtis su perkūnu. Tada jau niekas nerūpi. Taip dabar ir su tais fiukų tankais. Kiekvieną dieną kaip perkūnija ritasi. Žemė dunda ir dunda.

— Tai jau kažin, dėde, ar nepersūdeit? — paabejojo Vladas. — Visu pirmausia, čia upė, o ne pientas. Vėžiai nė sapnoto nieko nesapnuoja. O pagaliau, vėžiai juk ir ausų neturi.

— Nekalbėk niekų, vaike, nekalbėk. Dieve, duok mums visiems taip gerai girdėti, kaip jie girdi! Jie savo šais,

kaip radijušais viską nuklauso. Ojo, saka, mat, vėžys negirdi! O argi tiek ju buvo čia seniau. Bet kai pernai vokiečiai įsigrūdo, kai tik pradėjo be galo dardėti plentu, tai, ve, po tiltu ir su skale vežio nebesūras. Visi pabėgo. Ir visa Kulšė nebe tokia vėžinga. Ne tik vėžiai, aš tau sakau, bet ir varlės, net ir stieklai, — ir tie kažkur dingo. Balašė žino, tur būt, jų vokiečių jau toks kvapas. Kas tik gyvas, visi šalinami nuo jų.

Senis vėl buvo beatsidėjęs, bet pastebėjęs ateinančius Kontrimą su Juozuku, apsisuko ir pasiskubino juos pastikiti.

— Na, na, parodyk ar daug kerplėšų terboje. — Puodžius čiupelėjo Juozuko mašėlį, kuriame šnerėjo keletas vėžių.

Iš tikrųjų, vėžjavimas šią naktį visai nesisekė.

— Kad taip ne vokiečiai, tai užsidegtum dervą ir patikrintum, argi iš tikrųjų mūsų Kulšėje nebeliko vėžių, — pasakė Kontrimas, įleidamas keselį į Puodžiaus sietuvą.

— Oho, brolieli, jeigu ne vokiečiai! — pasigardžiuavo senis. — Gerai tu sakai, su dervomis — tai ne su keseliais. Pasvietei, va, tau ir guli išsikėtęs marjosiūsi. Ir nė iš vietos nesijudina. Įkišai ranką ir pasiėmei kaip savo. Och! Kaip pulku su dervomis! Aš jums pasakysiu — visų geriausias vėžjavimas! (Bus daugiau)

SAULETOJ ISPANIJOJ

F. ZDANAUSKO ir B. ALKSNIŲ NUOTYKIAI

Rašo E. ZDANAUSKAS

(Tąsa)

Kaip tik išėjome iš kavinės, ji paėmė mane už rankos, o aš nieko nelaukdamas, vėl paklausiau, kaip ji mane pažinojo ir kur mes einame. Ji jį mano klausimus neatšakė, tik pareiškė, kad labai užganėdinta, jog aš galiu tapti ispaniška. Paskui ji paklausė, iš kur aš atvykau Madridą.

"Is Miranda de Ebro la gerio," atsakiau jai. Aš jai papasakojau, kaip patekau į Ispaniją ir pakliuvau į tą vietą. Aš tiesos nesakiau, nes nežinojau, su kuo aš kalbu. Ji išklusė ramiai ir tarė:

"Tu esi ne lenkas."

Man buvo nei šis, nei tas. "O iš kur tu žinai, kad aš ne lenkas?" pastaciau jai klausimą.

"Tu esi kanadietis, ar ne taip?"

"Visai ne."

"Tu man meluoji viską, ką tik sakai."

Aš tvirtinau, kad tiesą sakau, bet mažai ką gelbėjo. Didelis mano užsispyrimas tačiau, pašuko mūsų kalbą į kitą pusę.

"Na, tai pasakyk man, kur tu išmokai ispaniškai?" tarė ji, pradėdama kitą kalbą.

"Esi lenkų jėreivis ir man tiko plaukioti po platųjį pasaulį," pradėjau aiškinti. "Plaukiojau ant ispanų laivų ir tokiu būdu gavau progą išsimokinti ispaniškai. Kiek buvo matyti iš jos akių, ji tuomet nebuvo įtikinta, bet nebeprisitaravo ir taip kalbėdamas ejomė ilgą laiką iki pasiekėm užmiestį.

"Tai čia netoli gyvena mano sesutė," tarė ji, mums besierinant prieš vienos vietos. "Mes einame pas ją. Ji serga."

"Kas jai yra?"

"Kalėjimo liga," buvo jos trumpas atsakymas.

Aš tuojuos supratau, kamė dalykas, bet nusidaviau nesuprantas ir klausinėjau toliau.

"Kaip tai gali būti kalėjimo liga?"

"Tuojuos suprasi."

Kuomet priėjome prie griuvėsių netoli seminarijos, ji pirštu parodė ir tarė: "Tai kur aš gyvenu su sesute."

Beistis nebuvo kur, nes durų vietoj buvo maišas. Kuomet įėjome į vidų, ji tuojuos paklausė savo seserį, kuri gulėjo ant žemės: "Rože, pažįsti šitą vaikina?"

Sesuo pakėlė galvą, pažūrėjo į pasakė, kad negali atsiminti, ar ji yra mačiusi kur tokį vyrą, ir pareiškė: "Teresyte, kodėl tu atsivedei šitą vyrą į tokį urvą?"

"Šis vaikinys yra Edvardas Zdanauskas. Pamenai, kuomet jis buvo sužeistas, tai mudvi slaugėm jį Kastele de Plans ligoninėj."

"O! Tai aš turiu jį pažinti, nes tik vienas kanadietis tuomet buvo toj ligoninėj. Kaip jis čia pakliuvo? Kaip tu jį pažinai?"

Sesuo paaiškino, kur ir kaip mane susitiko.

"Ar jis kalba ispaniškai?" paklausė ligonė.

"Taip."

Joms taip besikalbant, aš tylėjau ir bandžiau prisiminti jas.

"Parodyk savo blauzdą?" pareikalavo Teresyte. "Rožytei bus lengviau atsiminti."

Aš nežinojau nei ką daryti. Norėjau priesintis. Bijojau, kad nebūtų kokia provokacija, kokia kilpa, kad įklampinti mane. Tokiose kavinėse būna visko. Galimas

daiktas, kad nekuriu lenkai nori sugauti mane. Bet tuo pat kartu buvo aišku, kad jos mane pažįsta. Nusprendžiau nepripažinti. Bet Teresyte priėjo ir pakėlė kelnes. Pasirodė blauzda, ant kurios buvo ženklas buvusios žaidžios.

"Matui, Rožyte, negali būti klaidos. Tu atsimeni, kaip jam buvo persauta blauzda."

"Tai Edvardas, nėra jokios abejonės," tarė Rožyte.

"Taip," tariau aš, "mano vardas Edvardas, bet jūs atlystate, kad tas pats. Aš jokioj ligoninėj nebuvau ir dar Ispanijoj. Koją susižeidžiau ant laivo, daug metų atgal."

"Pasakyk, kodėl tu nenori pripažinti mums. Nebijok nieko, nes mes tebesame tokios, kokios buvome. Rožyte keturias metus sėdėjo kalėjime tik už tai, kad turėjo medali iš respublikoniskos valdžios už drąsumą. Del to ji dabar tokioj padėtyj. Aš irgi sėdėjau kalėjime beveik du metus. Išėjus iš kalėjimo gavau blogus dokumentus. Negalima gauti žmoniško darbo. Štai kodėl aš turiu trankytis po kavinės ir tokiu būdu uždirbti duoną sau ir sergančiai sesutei. Kur tėvai, tai ir šiandien nežinom. Tikriausiai nužudyti. Mes neturime nei teisės ieškoti jų."

Mergina susigraudino ir muleidus galvą pradėjo verkinti. Aš vistiek nudaviau, kad man nesuprantama. Tuomet Teresė, atsisukus į mane, tarė verkšlėndama: "Tur būt per tiek metų tu viską pamiršai. Nebe pameni ir kaip eidavom kartu į kino teatrą, į šokių? Tu negalėjai tuomet kalbėti ispaniškai, bet visuomet mėginai išaiškinti man, kad po karo atsimsi mane į Kanadą, o aš tau vis sakydavau, kad po karo bus gera Kanada ir Ispanijoj, ir kad aš tavęs neleisau atgal į Kanadą. Ar tu užmiršai ir tuos visus bučiūkus?" Buvo ilgą pauzė. Paskui ji dar griaudingesniu balsu tarė: "Tu turi pripažinti, nes mes tiek mažai tokių draugų turime. O kas link mano šiandieninio gyvenimo, tai esu priversta taip gyventi. Tūkstančiai taip gyvena ir tokiu būdu sau duoną pelnosi!"

Aš vis klausiau jos kalbos, bet tylėjau. Mano širdis, tačiau, pradėjo vis labiau susprasti jį padėti. Ant galo tariau: "Suprantu gerai, kodėl padėtyj esate, bet kuo aš galiu jums padėti? Juk esu ateivis ir man rūpi kaip greičiau pasprukti iš sauletosios Ispanijos."

Jos abi tylėjo. Kokios mintys jas kamavo, man buvo sunku atspėti.

(Bus daugiau)

PUSĖ MONTREALIEČIŲ GYVENA LŪSNOSE

MONTREAL. — Montreale miesto tarybos narys Michael Buhay, kaltinamas Duplės, kad jis atsuko nugarą provincijos žmonių reikalams, nurodė, kad pusė Montreale miesto žmonių gyvena labai prastuose namuose, šiais laikais gyvenimui netinkamuose.

Davinus surinko ir pateikė Didžiojo Montreale Ekonominė Taryba ir jį negalima ginėti.

Skaitykit ir Platinkit LIAUDIŲ BALSĄ

Šis braižinys parodo, kaip japonai kerta nemažas kinų jėgas nuo visos Kinijos. Juodas plotas yra Čiangkaišeko kontrolė, o balti plotai japonų.

IŠVAKARĖSE

Rašo Ilja Erenburg (Pabaiga)

Katalikų Herald begėdiškai rašo, kad "vokiečiai šiame kare užsilaukė žmoniškumą, negu peritame kare." Aš nežinau, ką tie džentelmenai turi mintyje taip rašydami. Aš turiu nusivelti juos į Rakuva, ir perstatyti juos kunigui Ganusevičiui, tos vietos katalikų bažnyčios perdėtinui, kuris man sakė: "Kuomet aš skaičiau knygas apie blogą pobūdį, aš negavau mažiausios idėjos, kad toks beširdis ir kraujo ištroškęs svėrmas galėtų būti ant žemės..." Ganusevičius matė moterį metant vaiką iš namo, kurį vokiečiai uždegė; vokiečiai pagriebė jį ir įmetė atgal į liepsnas, kaip kokį žariją.

Vokiečiai išsivedė seną Lubeneto pralotą į Klebanų kaimą ir nužudė. Peršėve jie nukankino mirtinai du kunigus. Jie nužudė seniausį Vilniaus kunigą Gosiorovskį. O Doryje, jie sukimo visus sentikus krikščionius į bažnyčią ir uždegė bažnyčią.

Aš žinau, vokiečiai sakys, "tai buvo atskiri kriminalistai, kurie taip užmušinėjo žmones. Tai iškojimas lašo vandenyje." Bet prieš mano akis guli "trumpas pranešimas." Po juo pasirašęs kapitonas Sauer ir jame apsakoma apie Pinsko gyventojų žudymą. Kapitonas Sauer rašo:

"Penkiolika tūkstančių asmenų buvo atvartyta į susirinkimų vietą. Sergantieji ir vaikai, palikti namuose, buvo nužudyti ant vietos. Tokiu būdu dvyliką šimtą asmenų buvo nužudyta tiksliai Getoj. Būriai tam tikslui turi būti aprūpinti kirviais, kirvukais ir kitais įrankiais, nes buvo surasta, kad veik visos durys buvo užrakintos... net ir tenai, kur nebuvo didelių sklepų, dideli skaidriai asmenų slėpėsi po grindimis. Turi būti naudojami policijos šunės suradimui jų (Pinske, policijos šunų vardu Asta atliko puikų darbą)."

Mes atsiminsime tą Berlynę — ne šunį, o kapitoną Sauerį ir daugelį kitų tokių vokiečių. Mes atsiminsime "mirties fabrikus." Mes atsiminsime tuos, kurie davė įsakymus užmušinėti, ir tuos, kurie jų klausė. Mes ne tik prieš vokiečių rubežius — mes esame prieš pat teismorum.

Netoli Vilniaus aš kalbėjau su nekuriais raudonarmiečiais, kurie per dešimtį praėjusių dienų paėjo pir-

ŽINIOS IŠ TORONTO LIETUVIŲ PASTOGĖS

Iš Atsibuvusio DPP LS Baliaus

TORONTO. — Darbo-Progressyvių Partijos Lietuvių Skyrius surengė bankietą lapkričio 12 dieną, kuris pavyko gana gerai. Baliaus parodė, kad Toronto lietuviai interesuojasi rinkimų klausimu.

Baliaus buvo surengtas su tikslu sukelti bent kiek paramos rinkimų fondui. Kaip žinote, artinasi miesto rinkimai, federaliniai ir Ontarijos provincijos rinkimai. Mūsų partija pasirengusi juose aktyviai dalyvauti.

Baliaus susidėjo iš įvairių žaidimų ir vakarienės. Laikė vakarienės buvo išaiškinta baliaus tikslas ir rinkimų svarba. Dalyviai, pritardami skyriaus užsimejiminiui, suaukojo \$51.25.

Sudėjęs kartu su kitomis įėjomis, bendrai baliaus davė \$116.00. Išmokėjus išlaidas, pelno liko \$73.25. Už tai širdingas aciu dalyviams.

Taip pat didelis aciu mūsų draugams, kurios idėjo daug darbo į vakarienės prirėngimą. Daugiausiai darbovis draugės Matukienė, Laurusevičienė, Simonaitienė, o joms padėjo Simonaitis, Karpavičienė ir Povilaitienė.

Prie progos norime atsiskauti į Toronto lietuvius, kviečiant pasidaruoti dėl rinkimų, kad pravedus progresyvius atstovus ir tuomet užtikrinus geresnę ateitį.

Bankieto Komitetas

Suaukojo \$15.00 Lietuvos Paramai

TORONTO. — Svečiuojantis pas draugus A. R. Antanavičius, lapkričio 12 dieną, buvo suaukota \$15.00 nuo karo nukentėjusių Lietuvos žmonių paramai.

Aukojo sekanciai: Naujokai J. ir E., Mileriai, Naujokai J. ir O., Skurdėliai, Rusėnai, Plonėnai ir Ramanauskai po \$1.00. Antanavičiai, Brogai, Rukai ir Kaptainiai po \$2.00.

Pinigai per draugą J. Brogą perduoti Kanados Lietuvių Nacionaliam Komitetui.

Dalyvavęs

Naujosios Bangos Choro Naujienos

TORONTO. — Bangos chorą bus sunku pažinti, kada jūs pamatysite jį jo koncerte. Kaip moterys, taip ir vyrai bus naujosios uniformos. Pavyzdžiai jau užgerti ir dabar prasideda siuvinimas.

Bangos choro koncertas įvyks gruodžio 2 dieną, 404 Bathurst St. salėj. Kadangi jau nedaug laiko liko, tai jau laikas visiems rengtis dalyvauti jame.

Bangos choras yra nutaręs duoti labai gerą programą. Dainuos visas choras, visi norėjo gyventi. Jie mylėjo saulę ir gėles. Už nužudytus ir nukankintus jie mums sako: "Atminti!"

Aš žinau, kad tuoj sulauksime džiaugsmo: aš mačiau mūsų armiją, baisiai supykusią. Aš žinau, kad teisybė paims viršų. Ir kuomet aš, kaip ir mes visi, prisipildau nepakeliamu nusiminimiu, laikau save širdį raminančiais žodžiais: "Stalinus neužmirš to!"

P. O. William Dry, torontietis, kuris dalyvavo vokiečių karo laivo Tirpitz nuskandinime.

Kanados - Sovietų Draug. Kongresas

(Atkelta nuo 3 pusl.)

buvo įkelti trys svarbūs dalykai, kurie turi būti Kanados ir Sovietų Sąjungos draugiškumo pamatu:

1. Kanados - Sovietų Sąjungos draugystė taikai palaikyti.
2. Kanados - Sovietų Sąjungos draugystė prekybiam bendradarbiavimui.
3. Kanados - Sovietų Sąjungos draugystė kultūriam bendradarbiavimui.

Šitie trys punktai yra pamatiniai. Jie svarbūs vieni, abiem kraštams. Abu kraštai gali turėti daug naudos dirbdami iš vieno.

Kongreso metu buvo trys taip vadinami "funcheons," kuriuose kalbėjo Dr. Harry Grundfest, Rockefellerio Instituto psichologas; Sir Bernard Pares, Cornell universiteto slavistikos studijų direktorius; ir Rose Maurer, "Sovietų Vaikai ir jų Priežiūra" autorius.

Sekmadienį vakare, Maple Leaf Gardens, buvo mininis kongreso uždarymo mitingas. Kalbėjo Christian Science Monitor korespondentas Edmund Stevens, ilgą laiką buvęs Sovietų Sąjungoj, Mr. Donald Gordon, Wartime Kainų ir Prekybos Tarybos pirmininkas, ir kiti. Dalyvavo 10,000 torontiečių.

Gordon kalbėjo kaip federalės vyriausybės atstovas ir karštai užgyrė Kanados - Sovietų Draugiškumo Komitetą planus ir veiklą. Jis ragino, kad Kanados žmonės veiktų tam draugiškumui sucentuoti.

J. Y.

gas Jusaitis ir Morkis tarė po keletą žodžių ir atsikreipė paramos Lietuvos žmonėms. Aukojo sekanciai:

F. Stukai \$5.00; V. Jusaitis, Morkis, Simonis, Dabrovskiai, Bartkevičiai, Masys po \$2.00; Gudaitis, Bimbienė, Kubilienė, Ch. Bimba, Pažėra, Masienė, Samuolis, Burzgienė, Žilinskis, J. Ragauskai, Barčaitis, Betkuvienė po \$1.00.

Draugė Mikalajūnienė aukojo \$2.00 del salės. Viso buvo suaukota \$30 del Lietuvos žmonių ir \$2 del salės.

Už visas aukas tariu širdingai aciu. Pinigai jau perduoti Kanados Lietuvių Nacionaliam Komitetui.

V. Jusaitis

LIAUDIŲ BALSAS Yra Visu Lietuvos Draugas

Pranešimai

Montreal, Que.

Isidėmėtina Diena Aklie-
čiams ir Shopatikams

Kadangi į šią koloniją pri-
bus svečias — kalbėtojas iš
Jungtinių Valstijų drg. R.
Mizara, apt šaukiamo masi-
nio mitingo 3 d. gruodžio,
tai ta proga pasinaudojant,
LLD 137 ir 47 kuopų valdy-
bos šaukia savo narių ir sim-
patikų bendrą mitingą, penk-
tadienį, gruodžio 1 d., posan-
čaličių salėje — 01234
Charlevoix St.

Susirinkime aptarsime ne-
kuriuos reikalus ir turėsime
progos su drg. Mizara padis-
kusuoti įvairiais klausimais.

Susirinkimas prasidės 18
val. vak.

Pasistenkite visi dalyvau-
ti.

137 ir 47 Kp. Valdybos

Svečias iš Amerikos

Lietuvių Literatūros Draug-
jos 137 ir 47 kp., abi bend-
rai šaukia masinį mitingą,
sekmadienį, gruodžio (Dec.)
3 d., 2 val. p. p. Public As-
sistance salėje, 458 Lagui-
chetiere St. E.

Tamė mitinge kalbės sve-
čias iš Jungtinių Valstijų,
rašytojas ir "Laisvės" red-
aktorius drg. R. Mizara.

Prašome visus ir visas at-
eiti ir pasidalyti mintimis su
svečiu iš Amerikos.

Komitetas

Toronto, Ont.

Draugiškas Suėjimas

Lapkričio 26 d., t. y., sek-
madienio vakare 8 v., tuoj
po masinio suėjimo paminė-
jimui Lietuvos išvadavimo,
lietuvių salėje, 160 Clarendont
St., įvyks draugiškas suėji-
mas ir pasikalbėjimas su
mūsų gerbiamu svečiu drau-
gu R. Mizara.

Siame draugiškame suėji-
me bus kavos ir užkandžių.

Prašome visus atsilankyti
šį suėjimą rengia LLD
162 kuopa.

Rengėjai

Ekstra Susirinkimas

Pasinaudojant drg. R. Mi-
zaros atsilankymu, LLD 162
kuopos valdyba nutarė šaukti
visų narių ir simpatikų
ekstra susirinkimą. Susirin-
kimas įvyks pirmadienį, lap-
kričio 27 dieną, 7.30 v. v.,
lietuvių salėje, 160 Clarendont
St.

Prašome visus dalyvauti.
Pasikalbėsime ir padiskusuo-
sime svarbiais klausimais,
o prie to, kurie norės galės
užsiprenumeruoti Laisvę ar
ją atsinaujinti.

Valdyba

Hamilton, Ont.

Smagūs Sokiai

LLD 113 kuopa rengia pa-
silinksminimą.

Prašome Hamiltono ir a-
pylinkės lietuvius dalyvauti.
Atvažiuo- nesigalėssite ir
gražiai pasižoksite.

Atsibus lapkričio 25 d.,
šeštadienį, 242 James St. N.,
Hungary salėje. Gries sma-
gi muzika.

Prasidės 7 v. vakare.

Parengimo Komisija

Kalbės R. Mizara

Lapkričio 29 dieną Hamil-
tone kalbės Laisvės redaktori-
us Rojus Mizara. Prakalbas
rengia LLD 113 kuopa, 8 va-
landą vakare, All People's
Church salėje, 187 Sherman
Ave. N.

Draugas R. Mizara nušvies
daugelį šių dienų klausimų.
Visi Hamiltono ir apylinkės
lietuviai kviečiami atsilanky-
ti.

Prakalbose bus galima at-
sinaujinti Laisvę ateinan-
tiems metams.

Prašome visus nepasivė-
linti.

Valdyba

DIDYSIS BANGOS CHORO

KONCERTAS

Toronto, Įvyks

Šeštadieni, Gruodžio 2 D.

UKRAINŲ SALĖJE

404 Bathurst St.

PUIKI KONCERTINĖ PROGRAMA

Choras Dainuos Naujas Pulkias Dainas. Jo Grupės: Vyru,
Motery ir Jaunuolių Pasirodys Atskirai.

DAINUOS MĖSŲ ŽYMIOSIOS SOLISTĖS:

H. Degutienė ir R. Strazevičiūtė

Po Koncertinės Programos Prie Smagios Muzikos Seks

SOKIAI

KVIECIAME VISUS ATŠILANKYTI

Pradžia 7.30 v. v.

Įžanga 50 c. plus 10 c. tax

RENGĖJAI

Iškilmingai Paminėkim Lietuvos Išlaisvinimą

TORONTO. — Sekmadien-
is, lapkričio 26 diena, To-
ronto lietuviams bus iškil-
mingiausia diena. Tą dieną
turėsime progos pasidžiaug-
ti ir paminėti Lietuvos iš-
laisvinimą iš po baisios na-
čių vergijos. Lietuvos žmo-
nės per trejetą metų kovojo
ir laukė tos valandos kada
jie bus paliuosoti. Mes, už-
sienij gyvenantieji, kiek ga-
lėdami rėmėme bendrą kovą
prieš rudąjį žvėrį ir taipgi
nekantriai laukėme kada

mūsų tėvai, broliai, artimie-
ji bus išlaisvinti.
Ir štai, užtekėjo laisvės
saulė: aukštaiams, dži-
kams anksčiau, žemaičiams,
kapsukams ir zanavykams
vėliau, bet visa Lietuva su-
laukė. Sulaukėme ir mes.
Lietuvos gyventojai neu-
mirš išlaisvinimo dienos. Me-
tai kaip vanduo prabėgs, jie
atsimins kada su džiaugsmu
ir gėlimis pasitiko iš-
laisvintojus. O kaip su mu-
mis? Juk ir mes laukėme
Lietuvos išlaisvinimo! Ar
mes galime pasitenkinti vien

žinojimu, kad Lietuva iš-
laisvinta ir viskas? Aišku,
kad ne! Mes irgi turime tą
džiaugsmą atžymėti.
Ir štai, tam džiaugsmui iš-
reikšti progą turėsime lap-
kričio 26 dieną, 2 valandą po
pietų.
Toronto demokratinė lietu-
vių komitetas deda pa-
stangas padaryti šį paminė-
jimą kuo ryškiausiu ir įspū-
dingiausiu. Užkviesti abu pa-
žangiųjų lietuvių chorai —
Bangos ir žvaigždės, ruo-
šias kalbėtojai. Svarbiau-
šias kalbėtojas bus Laisvės
redaktorius ir žymus litera-
tas R. Mizara.

Prie to, komitetas turi
pranešti, kad šis paminėji-
mas yra rengiamas ne del
sukėlimo Lietuvos liaudžiai
paramos, bet vien del Lie-
tuvos išlaisvinimo paminė-
mo, tad šiuokart nebus at-

Pardavimui

Kampinis štoras su 2
apartmentais. Be to, 7 kam-
barių namas.
Kreipitis: LO. 9366.

Paieškojimas

Paieškau brolio Jurgio
"George" Undraitis, kuris
per daug metų gyveno Grand
Rapids, Mich., U. S. A.
Kas apie jį žino, prašau
pranešti, o brolis jei gyvas
atsiliepti, turiu svarbų rei-
kalą.
Augustas Undraitis
306 Sackville St.,
Toronto, Ont.
Canada

Tel. HA. 8477

Dr. J. O. Villeneuve

Venerinių Ligų Specialistas
Gydo siphilį, gonoreą ir
tikrina kraują.
Ofiso valandos: 1 iki 9 v.v.
1107 ST. DENIS STREET
MONTREAL, QUE.
Netoli Dorchester St.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištrina
aktyvų nervus, nuo kurių pa-
reina nervotumas ir gal-
vos skausėjimas. Pritaiko
akinius.
470 College W., Toronto
Telefons: RA. 3924

Mary Lee Flower Shop

Gėlių Parduotuvė
Pas Mus Galima Ganti Gėlių:
DEL VESTUVIŲ, LAIDOTUVIŲ IR KITŲ ĮVYKIŲ
Greitas Pristatymas, Bile Kur ir Bile Kada
Atdara Šventadienių Vakaraus
1259 Bleury St. -- Tel. HARBour 3473
Montreal, Que.

Isigykit Savo Namus

PARSIDUODA ĮVAIRUS NAMAI,
SU GEROMIS ĮEIGOMIS
2 flatų duplex, nauji, nuo \$6,700 aukštyn
3 flatų nuo \$6,800 aukštyn
4 flatų duplex nuo \$9,800 aukštyn
4 flatų duplex, nauji, moderniški, nuo \$11,300
Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai
REED'S RENTING SERVICE REG'D
4834 VERDUN AVE., VERDUN
Tel. YOrk 5558; sekmadieniais ir
vakarais po 8.30: YOrk 4449
Mr. R. Bennett, Manager

Lietuvos Išvadavimo iš Nacių Vergijos

APVAIKŠČIOJIMAS

Įvyks Toronte

Sekmadieni, Lapkr. 26

UKRAINŲ SALĖJE

404 BATHURST ST.

(Priešais Ligoninę)

Programoje Dalyvaus BANGOS ir ŽVAIGŽDĖS
Chorai

Kalbės R. Mizara

LAISVĖS REDAKTORIUS, RASYTOJAS,
ŽYMUS LIETUVIŲ VEIKEJAS

ir

Vietinis Veikėjas Z. Janauskas

KVIECIAME VISUS TORONTO IR APYLINKĖS
LIETUVIUS DALYVAUTI

Prasidės 2 val. po pietų

Įžanga Laiva

Rengia Toronto Demokratinė Lietuvių Komitetas

sikreipta del aukų. Todel
komitetas prašo daugiau į-
mesti prie durų.

M. G.

DRAUGĖ BARČAITIENĖ TUREJO OPERACIJĄ

TORONTO. — Draugė O.
Barčaitienė turėjo sunkią o-
peraciją ir dabar randasi
Mount Sinai ligoninė, 100
Yorkville St.
Nuo savęs linkių draugei
greitai pasveikti.

Reporteris

SUSIRGO DRAUGĖ MARTUSEVICIENĖ

MONTREAL. — Susirgo

draugė Martusevičienė. Bu-
vo padaryta jai operacija ir
randasi Viktorijos ligoninė.

Linkiu draugei greitai pa-
sveikti ir sugrįžti prie sei-
mynos.

E. Urbon.

Tel. PL. 9850 Gyv. DO. 5947
Advokatas

J. M. Rosenfeldas

Kalba Lietuviškai
Atlieku visus teismų patar-
navimus, darau palikimo
testamentus, įgaliojimus,
morgičius ir kt.
20 St. James St. E. Kamb. 26
MONTREAL, QUE.

PARDUODU

ūkius, Hotelius ir Tabako Farmas

Kur daugiausiai galima pinigų padaryti.
Kreipkitės šiuo adresu:
Tel. 30 R. 17.
S. Arzulas,
BOX 13, MT. BRYDGES, ONTARIO.

Tel.: BELairs 2200.

Valandos: 4—5 po piet, 7—8 vak.
ir sulig susitarimo, išskiriant
šeštadienius ir sekmadienius.

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas
Turp savo ligoninė, egzaminuoja ir gydau įvairias ligas.
Darau visokias operacijas ir persvietimus (X - Rays).
Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams pagiginta kaina.
4851 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Tel.: LA. 4441

Daktaras H. Rosenfeld's

Oficialus M.L.S.D.P.D. ir D.L.K.V.N.P.D. Gvydytojas
KALBA LIETUVISKAI
Valandos: 2—4 val po piet, 7—8 val. vak. ir sulig susitarimo
4539 PARK AVE. MONTREAL, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Mejų Praktikavęs Didelėse Ligoninėse ir
Klinikose Europoje ir Amerikoje
Specialistas Venerinių Ligų ir Atušerijos
3537 PARK AVE. Tel. HA. 7623 MONTREAL
Valandos Nuo 3 iki 9 Val. Po Pietų

LIETUVIŲ LITERATOROS DRAUGIOS
162 KUOPA RENGIA

SOKIUS

Šeštadieni, Lapkričio 25 Dieną

160 CLAREMONT ST.

Lietuvių Svetainė

SOKIAMS GRIES SMAGI MUZIKA

KVIECIAME VISUS IR VISAS

Pradžia 8 val. vakare

Rengėjai

J. Daujotas

Baldų Dirbėjas ir Apmušinėtojas
Perkam ir parduodami naudotus rakandus, taisom
ir pagražinam
2190 DUNDAS ST. W., TORONTO 3
Tel. LA. 2324

Tel.: VA. 5370

Harry R. Banks Company GRABORIUS

Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra moltesčio,
įskaitant Hamilton ir Whitby
Laidotuvės net \$55.00 pigumo
455-457 QUEEN ST. W. TORONTO